

MIESIĘCZNIK SPOŁECZNOŚCI AKADEMICKIEJ

Uniwersytet
Zielonogórski

luty 2022
ISSN 1644-7867
Nr 2 (286)

UNIWERSYTET ZIELONOGÓRSKI SOLIDARNY Z UKRAINĄ!

Вся наукова спільнота
Зеленогурського Університету
висловлює свою солідарність
з українським народом!

W obliczu rosyjskiej agresji
na demokratyczny porządek Świata,
godnego najwyższego potępienia ataku militarnego
na suwerenną i wolną Ukrainę,
cała społeczność akademicka Uniwersytetu Zielonogórskiego
wyraża solidarność z narodem ukraińskim.

Szczególnie jednak chcemy wesprzeć
naszych partnerów z Kijowa, Charkowa, Lwowa, Żytomierza
i innych miast ukraińskich,
z którymi dotychczas rozwijaliśmy współpracę,
a którzy dzisiaj muszą bronić nie tylko wartości akademickich,
ale tych najważniejszych - dotyczących życia i śmierci.

Prof. dr hab. Wojciech Strzyżewski
Rektor Uniwersytetu Zielonogórskiego

Перед обличчям російської агресії
проти демократичного устрою світу, різко засудженого військового
нападу на суверенну та вільну Україну,
вся наукова спільнота Зеленогурського Університету
висловлює свою солідарність з українським народом.

Водночас, ми особливо хочемо підтримати
наших партнерів з Києва, Харкова, Львова, Житомира
та інших міст України,
з якими ми наразі співпрацюємо, і які сьогодні мають відстоювати
не лише академічні цінності,
а й найважливіші – щодо життя і смерті.

проф. Войцех Стржижевський
Ректор Зеленогурського Університету

INFORMACJA DLA STUDENTÓW I NAUKOWCÓW PRZYBYWAJĄCYCH Z UKRAINY

ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ СТУДЕНТІВ І ВЧЕНИХ,
ЯКІ ПРИЇЖДАЮТЬ З УКРАЇНИ

28.02.2022

Ministerstwo Edukacji i Nauki przygotowało informację dla studentów i naukowców przybywających z Ukrainy. W materiale zostały przybliżone najważniejsze kwestie związane z kontynuowaniem studiów oraz kariery naukowej w Polsce. Informacja została opracowana w języku polskim i ukraińskim.

Zródło: <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/informacja-dla-studentow-i-naukowcow-przybywajacych-z-ukrainy>

CO ZROBIĆ, ABY KONTYNUOWAĆ STUDIA W POLSCE ROZPOCZĘTE W UKRAINIE?

_Zbierz wszelkie możliwe dokumenty na temat swojego wykształcenia (dyplomy, zaświadczenia, itp.). Nie ma potrzeby nostryfikacji dyplomów dla obywateli Ukrainy.

_Jeśli potrzebujesz informacji o zagranicznym dyplomie ukończenia studiów – złóż wniosek do Narodowej **Agencji Wymiany Akademickiej**, który dostępny jest pod adresem:

<https://nawa.gov.pl/uznawalnosc/wydawanie-informacji-o-zagranicznych-dyplomach>

lub samodzielnie wygeneruj pisemną informację o dyplomie za pomocą systemu **Kwalifikator**:

<https://nawa.gov.pl/uznawalnosc/system-kwalifikator>

_Skontaktuj się z wybraną polską uczelnią i złóż wniosek o przyjęcie na studia. Każda uczelnia określa własne procedury dotyczące przeniesienia z uczelni zagranicznej. Decyzję w sprawie podejmuje rektor.

_Listę kierunków studiów w języku polskim znajdziesz pod adresem:

<https://studia.gov.pl/wyberz-studia/>

Listę kierunków studiów w języku angielskim znajdziesz pod adresem:

<https://study.gov.pl/studyfinder>

_Informacje o systemie szkolnictwa wyższego znajdziesz pod adresem:

<https://study.gov.pl/>

_Jeśli masz status uchodźcy, korzystasz z ochrony czasowej lub uzupełniającej na terytorium RP, masz Kartę Polaka, jesteś małżonkiem, wstępnym lub zstępnym obywatela RP mieszkającego na terytorium RP – jesteś zwolniony z opłat za kształcenie na studiach stacjonarnych w języku polskim w uczelniach publicznych nadzorowanych przez Ministra Edukacji i Nauki.

_Możesz wnioskować o zapomogę, stypendium rektora oraz stypendium dla osób niepełnosprawnych. Szczegółowe procedury w tych sprawach określa uczelnia.

_Jeśli masz status uchodźcy korzystasz z ochrony czasowej lub uzupełniającej na terytorium RP, masz Kartę Polaka, jesteś małżonkiem, wstępnym lub zstępnym obywatela RP mieszkającego na terytorium RP, dodatkowo możesz wnioskować o stypendium socjalne oraz kredyt studencki.

CO ZROBIĆ, ABY KONTYNUOWAĆ KARIERĘ NAUKOWĄ W POLSCE?

_Skontaktuj się z wybraną uczelnią lub instytutem naukowym za pomocą danych dostępnych na ich stronach internetowych.

_Informacje o systemie nauki znajdziesz tu:

<https://researchinpoland.org/>

_Nie potrzebujesz zezwolenia ani zgody urzędu pracy

_Kontynuując pracę naukową w Polsce podlegasz obowiązkowi ubezpieczeń społecznych oraz ubezpieczenia zdrowotnego.

_W ramach wykonywania pracy naukowej korzystasz z uprawnień w ramach stosunku pracy na takich samych zasadach jak Polacy.

Pamiętaj, że najważniejsze jest bezpieczeństwo Twoje i Twoich bliskich.

Wszystkie oficjalne informacje na temat praw cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pod adresem:

<https://www.gov.pl/web/udsc/ukraina>

Dodatkowe informacje uzyskasz:
pod numerem telefonu:

+48 22 52 92 662 | ukraina-studia@MEIN.GOV.PL

Z OBRAD SENATU

Senat Uniwersytetu Zielonogórskiego na posiedzeniu w dniu 26 stycznia 2022 r. podjął następujące uchwały:

_Nr 377 w sprawie opinii dotyczącej nadania prof. dr. hab. inż. Januszowi Kacprzykowi tytułu doktora honoris causa Politechniki Częstochowskiej.

_Nr 378 w sprawie wystąpienia z wnioskiem o pozwolenie na utworzenie studiów drugiego stopnia na kierunku *projektowanie społeczne* i określenia efektów uczenia się dla tego kierunku.

_Nr 379 w sprawie wystąpienia z wnioskiem o pozwolenie na utworzenie jednolitych studiów magisterskich na kierunku *fizjoterapia* i określenia efektów uczenia się dla tego kierunku.

_Nr 380 w sprawie programu studiów drugiego stopnia na kierunku *biologia*.

_Nr 381 w sprawie programu studiów podyplomowych „Energetyka odnawialna” na Wydziale Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska.

_Nr 382 w sprawie programu studiów podyplomowych „Pedagogika specjalna - edukacja włączająca” na Wydziale Nauk Społecznych.

_Nr 383 w sprawie programu studiów podyplomowych „Prawo i organizacja ochrony zdrowia” na Wydziale Prawa i Administracji i określenia efektów kształcenia dla tych studiów.

_Nr 384 w sprawie nadania mgr Elżbiecie Staniec stopnia doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika.

vNr 385 w sprawie powołania komisji habilitacyjnej do przeprowadzenia czynności w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego dr inż. Barbary Franckę.

_Nr 386 w sprawie powołania komisji egzaminacyjnej do przeprowadzenia egzaminu doktorskiego z dyscypliny, w której nadaje się stopień doktora, w postępowaniu o nadanie stopnia doktora mgr. Markowi Bębenkowi.

Senat Uniwersytetu Zielonogórskiego na posiedzeniu w dniu 23 lutego 2022 r. podjął następujące uchwały:

Nr 387 w sprawie wystąpienia z wnioskiem o pozwolenie na utworzenie studiów pierwszego stopnia na kierunku *resocjalizacja z kryminologią* i określenia efektów uczenia się dla tego kierunku.

_Nr 388 w sprawie programu studiów pierwszego stopnia na kierunku *politologia*.

_Nr 389 w sprawie programu studiów drugiego stopnia na kierunku *politologia*.

_Nr 390 w sprawie programu studiów pierwszego stopnia na kierunku *animacja kultury i twórczej aktywności w Sieci*.

_Nr 391 w sprawie programu studiów pierwszego stopnia na kierunku *architektura wnętrz*.

_Nr 392 w sprawie programu studiów pierwszego stopnia na kierunku *grafika*.

_Nr 393 w sprawie programu studiów pierwszego stopnia na kierunku *malarstwo*.

_Nr 394 w sprawie programu studiów drugiego stopnia na kierunku *malarstwo*.

_Nr 395 w sprawie programu studiów pierwszego stopnia na kierunku *sztuki wizualne*.

_Nr 396 w sprawie programu studiów drugiego stopnia na kierunku *sztuki wizualne*.

_Nr 397 w sprawie programu studiów pierwszego stopnia na kierunku *edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej*.

_Nr 398 w sprawie przyjęcia programu kształcenia Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych i Społecznych.

_Nr 399 w sprawie zasad rekrutacji do Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych i Społecznych w roku akademickim 2022/2023.

_Nr 400 w sprawie przyjęcia programu kształcenia Szkoły Doktorskiej Nauk Ścisłych i Technicznych.

_Nr 401 w sprawie zasad rekrutacji do Szkoły Doktorskiej Nauk Ścisłych i Technicznych w roku akademickim 2022/2023.

Nr 402 zmieniająca uchwałę nr 254 Senatu Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie określenia warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia wyższe w roku akademickim 2022/2023.

Nr 403 zmieniająca uchwałę nr 512 Senatu Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 26 czerwca 2019 r. w sprawie przyjęcia zasad i trybu rekrutacji na studia laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego oraz laureatów konkursów ogólnopolskich w latach 2020/2021-2023/2024.

Nr 404 zmieniająca uchwałę nr 698 Senatu Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 24 czerwca 2020 r. w sprawie przyjęcia zasad i trybu rekrutacji na studia laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego oraz laureatów konkursów ogólnopolskich w roku akademickim 2024/2025.

Nr 405 zmieniająca uchwałę nr 255 Senatu Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie określenia zasad przyjmowania na studia laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego oraz laureatów konkursów ogólnopolskich w roku akademickim 2025/2026.

Nr 406 w sprawie nadania mgr Aleksandrze Koziańskiej stopnia doktora w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki biologiczne oraz wyróżnienia rozprawy doktorskiej pt. *Analiza zróżnicowania genetycznego wirusa HPV w populacji kobiet w województwie lubuskim*.

Nr 407 w sprawie nadania mgr Emilii Fornalik stopnia doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika.

Nr 408 w sprawie nadania mgr Marlenie Paprockiej stopnia doktora w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki biologiczne oraz wyróżnienia rozprawy doktorskiej pt. *Podatność wybranych hybrydowych*

odmian winorośli właściwej Vitis vinifera L. na żerowanie mszycy brzoskwiowej Myzus persicae (Sulzer) i mszycy burakowej Aphis fabae Scopoli (Hemiptera: Aphididae).

Nr 409 w sprawie nadania mgr Katarzynie Stec stopnia doktora w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki biologiczne oraz wyróżnienia rozprawy doktorskiej pt. *Podatność wybranych odmian soi Glycine max (L.) Merr. na żerowanie mszycy grochowej Acyrthosiphon pisum (Harris).*

Nr 410 w sprawie nadania mgr Sylwii Brodzkiej stopnia doktora w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki biologiczne.

Nr 411 w sprawie nadania mgr Katarzynie Bilińskiej stopnia doktora w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki biologiczne oraz wyróżnienia rozprawy doktorskiej pt. „Identyfikacja i znaczeni komórek podporowych w mechanizmie powstawania zaburzeń węchu w chorobie COVID-19”.

Nr 412 w sprawie zmiany składu komisji doktorskiej do przeprowadzenia czynności w przewodzie doktorskim mgr. Igora Bykowskiego wszczętym w okresie od 1 października 2018 r. do 30 kwietnia 2019 r.

Nr 413 w sprawie powołania komisji egzaminacyjnych do przeprowadzenia egzaminów doktorskich w przewodzie doktorskim mgr. Igora Bykowskiego wszczętym w okresie od 1 października 2018 r. do 30 kwietnia 2019 r.

Nr 414 w sprawie zmiany tematu rozprawy doktorskiej mgr. inż. Marka Springera w przewodzie doktorskim wszczętym przed 1 października 2018 r.

Nr 415 w sprawie zmiany tematu rozprawy doktorskiej mgr inż. Anny Kucharczyk w przewodzie doktorskim wszczętym przed 1 października 2018 r.

ZARZĄDZENIA JM REKTORA

JM Rektor wydał następujące zarządzenia:

Nr 1 z dnia 10 stycznia 2022 r. w sprawie powołania Uczelnianego Zespołu ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia;

Nr 2 z dnia 10 stycznia 2022 r. zmieniające zarządzenie nr 192 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 14 października 2020 r. w sprawie powołania wydziałowych rad programowych na Wydziale Mechanicznym;

Nr 3 z dnia 10 stycznia 2022 r. w sprawie powołania Rady Nadzorującej w Centrum Przedsiębiorczości i Transferu Technologii Uniwersytetu Zielonogórskiego;

Nr 4 z dnia 13 stycznia 2022 r. zmieniające zarządzenie nr 214 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie kalendarza rekrutacyjnego na studia drugiego stopnia na semestr letni w roku akademickim 2021/2022;

Nr 5 z dnia 17 stycznia 2022 r. zmieniające zarządzenie nr 166 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 1 października 2020 r. w sprawie powołania Rady Dyscypliny Nauki Fizyczne na okres od 1 października 2020 r. do 30 września 2024 r.;

Nr 6 z dnia 24 stycznia 2022 r. w sprawie badań profilaktycznych;

Nr 7 z dnia 24 stycznia 2022 r. zmieniające zarządzenie nr 68 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 1 października 2018 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia dokumentacji przebiegu studiów wyższych w formie elektronicznej na Uniwersytecie Zielonogórskim;

Nr 8 z dnia 26 stycznia 2022 r. w sprawie utworzenia kierunku studiów drugiego stopnia *projektowanie społeczne* w Uniwersytecie Zielonogórskim;

Nr 9 z dnia 26 stycznia 2022 r. w sprawie utworzenia kierunku jednolitych studiów magisterskich *fizjoterapia* w Uniwersytecie Zielonogórskim;

Nr 10 z dnia 26 stycznia 2022 r. w sprawie utworzenia studiów podyplomowych *Prawo i organizacja ochrony zdrowia* na Wydziale Prawa i Administracji;

Nr 11 z dnia 26 stycznia 2022 r. zmieniające zarządzenie nr 10 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 11 stycznia 2021 r. w sprawie powołania Komisji ds. opracowania Regulaminu Studiów w Uniwersytecie Zielonogórskim;

Nr 12 z dnia 26 stycznia 2022 r. zmieniające zarządzenie nr 161 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 1 października 2020 r. w sprawie powołania Rady Dyscypliny Informatyka Techniczna i Telekomunikacja.

Nr 13 z dnia 3 lutego 2022 r. zmieniające zarządzenie nr 175 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 1 października 2020 r. w sprawie powołania Rady Dyscypliny Sztuki Plastyczne i Konserwacja Dziej Sztuki na okres od 1 października 2020 r. do 30 września 2024 r.;

Nr 14 z dnia 10 lutego 2022 r. zmieniające zarządzenie nr 214 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie kalendarza rekrutacyjnego na studia drugiego stopnia na semestr letni w roku akademickim 2021/2022;

Nr 15 z dnia 18 lutego 2022 r. zmieniające zarządzenie nr 206 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 30 października 2020 r. w sprawie powołania Rady Dyscypliny Psychologia na okres do 30 września 2024 r.;

Nr 16 z dnia 18 lutego 2022 r. zmieniające zarządzenie nr 199 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 14 października 2020 r. w sprawie powołania wydziałowych rad programowych na Wydziale Artystycznym;

Nr 17 z dnia 18 lutego 2022 r. zmieniające zarządzenie nr 170 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 1 października 2020 r. w sprawie powołania Rady Dyscypliny Sztuki Muzyczne na okres od 1 października 2020 r. do 30 września 2024 r.;

Nr 18 z dnia 18 lutego 2022 r. zmieniające zarządzenie nr 214 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie kalendarza rekrutacyjnego na studia drugiego stopnia na semestr letni w roku akademickim 2021/2022;

Nr 19 z dnia 18 lutego 2022 r. w sprawie powołania Zespołu ekspertów do oceny osiągnięć artystycznych nauczycieli akademickich ubiegających się o przyznanie nagrody Rektora za osiągnięcia artystyczne w 2022 r.

Marta Szymanowska
Biuro Organizacyjne

NAGRODY PREZYDENTA MIASTA

Katarzyna Doszczak

11 naukowców z naszego Uniwersytetu otrzymało Nagrody Prezydenta Miasta Zielona Góra – Janusza Kubickiego.

Są to naukowcy, którzy w latach 2020-2021 r. otrzymali tytuły profesorskie.

Wręczenia nagród dokonali prezydent Miasta Zielona Góra - Janusz Kubicki i rektor Uniwersytetu Zielonogórskiego - prof. dr hab. Wojciech Strzyżewski. Nagrody prezydenta miasta zostały wręczone po raz 10. Dotychczas otrzymało je 61 profesorów. Dodajmy, że aktualnie na Uniwersytecie Zielonogórskim pracuje 109 profesorów tytularnych.

Prezydent Janusz Kubicki bardzo serdecznie podziękował wyróżnionym naukowcom: - *Chciałbym Państwu pogratulować i podziękować. Jest to dla mnie bardzo ważne, bo część z Państwa to ludzie, którzy tutaj się urodzili, tutaj się uczyli i tu osiągnęli największy z możliwych sukcesów, jeżeli chodzi o proces naukowy. Nasz Uniwersytet jest bardzo świeży, jeżeli chodzi o jego okres funkcjonowania, ale już w tej chwili mamy tu wielu wspaniałych naukowców. Chciałbym Państwu w ten symboliczny sposób, jeszcze raz pogratulować i podziękować. Wierzę, że Państwo jeszcze wiele potraficie zrobić i zmienić nasze miasto na jeszcze piękniejsze niż jest w tej chwili.*

Głos zabrali również wyróżnieni naukowcy:

Prof. dr hab. Bogumiła Burda: - *Jestem bardzo dumna, że w ciągu 2 lat, aż 11 osób uzyskało tytuł profesora na Uniwersytecie Zielonogórskim. Jestem związana z Uniwersytetem Zielonogórskim od dawna, bo od zakończenia studiów i pierwszego dnia swojej pracy. Jestem dumna, że ten proces dochodzenia do tego tytułu naukowego odbywał się właśnie tu w Zielonej Górze i moja działalność - publikacje, działalność naukowa i ta w sferze społecznej jest postrzegana pozytywnie.*

Prof. dr hab. Bogumiła Tarasiewicz - *Ja również jestem związana z Zieloną Górą i Uniwersytetem Zielonogórskim od samego początku. Bardzo dziękujemy, panu prezydentowi za dostrzeżenie i za uznanie. To jest dla nas bardzo ważne.*

Prof. dr hab. inż. Adam Wysokowski - *Przyjechałem tutaj z Wrocławia i początkowo miałem tu zostać na trzy lata. Muszę przyznać, że bardzo dobrze się w tym mieście czuję, na tyle dobrze, że już 18 lat tutaj mieszkam. M.in. dzięki pracy na uczelni, otrzymałem tytuł naukowy profesora. Zajmuję się inżynierią komunikacyjną dla społeczeństwa Zielonej Góry i nie tylko. Myślę, że można te nasze doświadczenia naukowo-badawcze wykorzystać do dalszych działań. Dziękuję jeszcze raz za wyróżnienie, Nagroda ta jest dla mnie i zapewne dla reszty wyróżnionych niezwykle cenna.*

Nagrody Prezydenta Miasta Zielona Góra otrzymali:

dr hab. inż. Zygmunt Lipnicki z Instytutu Inżynierii Środowiska (Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska) 6 lutego 2020 r. otrzymał tytuł profesora nauk inżynieryjno-technicznych.

dr hab. Bogdan Trocha z Instytutu Filologii Polskiej (Wydział Humanistyczny) 6 lutego 2020 r. otrzymał tytuł profesora nauk humanistycznych.

dr hab. Bogumiła Tarasiewicz z Instytutu Muzyki (Wydział Artystyczny) 11 maja 2020 r. otrzymała tytuł profesora sztuki.

dr hab. inż. Adam Wysokowski z Instytutu Budownictwa (Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska) 11 maja 2020 r. otrzymał tytuł profesora nauk inżynieryjno-technicznych.

dr hab. Mirosław Dudek z Instytutu Fizyki (Wydział Fizyki i Astronomii) 11 maja 2020 r. otrzymał tytuł profesora nauk ścisłych i przyrodniczych.

dr hab. inż. Krzysztof Patan z Instytutu Sterowania i Systemów Informatycznych (Wydział Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki) 28 września 2020 r. otrzymał tytuł profesora nauk inżynieryjno-technicznych.

dr hab. Bogumiła Burda z Instytutu Historii (Wydział Humanistyczny) 4 stycznia 2021 r. otrzymała tytuł profesora nauk humanistycznych.

dr hab. n. med. Miłosz Czuba z Instytutu Nauk o Zdrowiu (Collegium Medicum UZ) 11 lutego 2021 r. otrzymał tytuł profesora nauk medycznych i nauk o zdrowiu.

dr hab. inż. Ryszard Rybski Instytutu Metrologii, Elektroniki i Informatyki (Wydział Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki) 11 lutego 2021 r. otrzymał tytuł profesora nauk inżynieryjno-technicznych.

dr hab. Marian Giertych z Instytutu Nauk Biologicznych (Wydział Nauk Biologicznych) 26 lutego 2021 r. otrzymał tytuł profesora w dyscyplinie nauki leśne.

dr hab. n. med. Jan Mazela z Instytutu Nauk Medycznych (Collegium Medicum UZ) 6 kwietnia 2021 r. otrzymał tytuł profesora nauk medycznych i nauk o zdrowiu.

Serdecznie gratulujemy!

NOWA HABILITACJA

NA WYDZIALE EKONOMII I ZARZĄDZANIA

Anetta Barska

Miło nam poinformować, że do grona samodzielnych pracowników naukowych dołączył nasz Kolega - dr PIOTR DZIKOWSKI

W postępowaniu o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse ubiegający się o ten stopień dr Piotr Dzikowski przedłożył do oceny - jako swoje główne osiągnięcie naukowe - monografię swojego autorstwa pt. *Sektorowe systemy innowacji w Polsce na przykładzie przemysłów niskiej i średnio-niskiej oraz średnio-wysokiej i wysokiej techniki - diagnoza i ocena funkcjonowania*, wy-

daną przez Oficynę Wydawniczą Uniwersytetu Zielonogórskiego w 2021 r. Wskazana monografia stanowi podsumowanie Jego dotychczasowej pracy naukowej. Powstała jako wynik wieloletnich i wielowymiarowych studiów literaturo-
wych oraz empirycznych badań własnych prowadzonych w ramach Katedry Innowacji i Przedsiębiorczości. Podstawowym zamierzeniem monografii było wzbogacenie dorobku naukowego w dziedzinie ekonomii i finansów w obszarze

sektorowych systemów innowacji w Polsce na przykładzie przemysłów niskiej i średnio-niskiej (LMT) oraz średnio-wysokiej i wysokiej techniki (MHT & HT). Problem badawczy sprowadzał się do określenia różnic i podobieństw w charakterystykach, funkcjonowaniu i uwarunkowaniach sektorowych systemów innowacji w przemyśle LMT oraz MHT & HT w Polsce z perspektywy prowadzonej działalności innowacyjnej. Natomiast głównym celem badań była próba znalezienia konwergencji i dywergencji w działalności innowacyjnej sektorowych systemów innowacji reprezentujących niski i średnio-niski (LMT) oraz średnio-wysoki i wysoki poziom techniki (MHT & HT), a w konsekwencji stworzenie zaleceń w obrębie rodzimej polityki innowacyjnej dla tych grup technologicznych.

Stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse został nadany 16 grudnia 2021 przez Radę Dyscypliny Ekonomia i finanse Uniwersytetu Gdańskiego w Sopocie. Recenzenci w postępowaniu habilitacyjnym to: prof. dr hab. Wanda Graczek (Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu), prof. dr hab. Ewa

Okoń-Horodyńska (Uniwersytet Jagielloński), prof. dr hab. Mirosław Szreder (Uniwersytet Gdański), prof. dr hab. Robert Ciborowski (Uniwersytet w Białymstoku). Natomiast funkcję przewodniczącego komisji habilitacyjnej pełnił prof. dr hab. Marian Gorynia (Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu).

Dr hab. Piotr Dzikowski od 2011 r. jest zatrudniony na Wydziale Ekonomii i Zarządzania Uniwersytetu Zielonogórskiego. W swojej pracy badawczej koncentruje się na problematyce procesów innowacyjności w sektorze przemysłu, w tym na:

- 1) uwarunkowaniach i funkcjonowaniu sektorowych systemów innowacji,
- 2) aktywności innowacyjnej w przemyśle spożywczym w zachodniej Polsce,
- 3) systemach współpracy innowacyjnej w ujęciu regionalnym i narodowym.

Serdecznie gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów!

Z CYKLU OTWARTA NAUKA:

MODELE OTWARTEGO DOSTĘPU DO PIŚMIENNICTWA NAUKOWEGO – PRZEGLĄD FUNKCJONUJĄCYCH FORM

Ewa Adaszyńska

Biblioteka Uniwersytecka

Podstawą zastosowania w nauce modeli otwartych jest otwarty dostęp do publikacji naukowych (ang. open access), a więc dostęp bez ograniczeń finansowych, technicznych oraz prawnych¹. Za otwartością nauki przema-

wiają argumenty przejrzystości badań oraz publicznej własności nauki, szczególnie tej finansowanej ze środków publicznych. Jej celem są bowiem społeczne korzyści oraz dobro wspólne.

Otwarty dostęp to bezpłatny i powszechny dostęp do cyfrowych form zapisu danych dla każdego użytkownika sieci. To także możliwość powielania, rozpowszechniania oraz dowolnego wykorzystania treści, a jedynym ograniczeniem narzuconym użytkownikowi jest poprawne cytowanie

¹ *Literatura w otwartym dostępie ma postać cyfrową, jest dostępna online, bezpłatna, a także wolna od większości ograniczeń prawnoautorskich i licencyjnych* - P. Suber, *Otwarty dostęp*, Warszawa: Biblioteka CEON, 2014, s. 16, dostęp: <https://www.ifj.edu.pl/library/open-access/materials/Suber.pdf>, [odczyt: 9 lutego 2022].

i określenie autorstwa pracy oraz zachowanie warunków licencji².

W nauce otwarty dostęp odnosi się do wyników badań dwóch głównych kategorii³:

__recenzowanych publikacji naukowych, przede wszystkim artykułów publikowanych w czasopiśmie naukowych;
__danych z badań naukowych - danych leżących u podstaw publikacji i/lub innych danych, takich, jak wyselekcjonowane, ale niepublikowane zbiory danych lub surowe dane.

Otwartość danych opiera się na dwóch podstawach:

__prawnej, w której za kryterium przyjmuje się uprawnienia, jakie przyznawane są odbiorcom treści, zgodnie z właściwymi przepisami o dozwolonym użytku lub wyjątkami przewidzianymi w przepisach prawa autorskiego (dostęp typu gratis, darmowy) lub przyznanej licencji o zakresie szerszym niż przepisy o dozwolonym użytku (dostęp typu libre, wolny)⁴.
__dystrybucyjnej, w której za kryterium przyjmuje się rodzaj wykorzystanej e-infrastruktury oraz mechanizmy jej finansowania, np. złota droga otwartego dostępu lub zielona droga otwartego dostępu. W przypadku drogi złotej, wydawca zapewnia otwarty dostęp gratis lub libre do utworu umieszczonego w czasopiśmie lub książce naukowej. W przypadku drogi zielonej, autor zapewnia otwarty dostęp libre lub gratis do utworu zdeponowanego w repozytorium. Można jednocześnie zrealizować obie możliwości, jeżeli zezwala na to polityka wydawcy otwartego czasopisma⁵.

Otwarty dostęp wyznaczały początkowo dwa modele dystrybucyjne: złota droga otwartego dostępu oraz zielona droga otwartego dostępu. Obecnie wyróżnić można także kolejne modele⁶⁽¹⁾ - brązową drogę otwartego dostępu, drogę platynową (diamentową), hybrydową oraz czarną.

Złota droga otwartego dostępu (ang. *gold open access*)

Złoty dostęp to otwarty model publikowania i dystrybucji

2 P. Suber, *op. cit.*, s. 19-20.

3 Zob. Open Science/European Commission dostęp: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/strategy/strategy-2020-2024/our-digital-future/open-science/open-access_en [odczyt: 9 lutego 2022].

4 Zob. K. Siewicz, *Otwarty dostęp do publikacji naukowych. Kwestie prawne*, Warszawa 2012, s. 12-13, dostęp: <http://pon.edu.pl/index.php/nasze-publicacje?pubid=12> [odczyt: 5 lutego 2022 lutego].

5 Zob. *Wolne licencje w nauce. Instrukcja*, oprac. zb. przygotowane w ramach booksprintu Biblioteki Otwartej Nauki, 2013, s.19-20, dostęp: <https://nauka.uj.edu.pl/documents/74541952/88506472/Wolne+licencje+w+nauce+Instrukcja.pdf/6f58832a-9eae-4297-9355-1335f9524988> [odczyt: 8 luty 2022].

6 Dokument informacyjny na temat modeli biznesowych OA i aktualnych trendów w systemie OA Publishing, dostęp: <https://www.scienceeurope.org/our-resources/briefing-paper-on-open-access-business-models-and-current-trends-in-the-open-access-publishing-system> [odczyt: 10 lutego 2022].

treści, oparty o jednolitą i w pełni otwartą politykę wydawniczą oraz uregulowane, otwarte zasady udostępniania. Publikacje udostępniane są bezpłatnie na otwartych licencjach, głównie Creative Commons lub zgodnie z przepisami prawa autorskiego; wydawca zapewnia odbiorcom dostęp gratis lub libre⁷. Wydawcy nie pobierają opłat od czytelników, a źródłem finansowania publikacji są dotacje ze środków publicznych lub opłaty za publikacje wniesione przez autorów prac, tzw. APC (ang. *article processing charges*).

Wyróżniamy dwa rodzaje czasopism otwartych:

__czasopisma o pełnym, otwartym dostępie dla czytelników; koszty publikacji ponoszą autorzy;
__czasopisma hybrydowe, subskrypcyjne, które publikują zarówno artykuły zamknięte, płatne dla użytkowników jak i artykuły otwarte dla czytelników, opłacane na rzecz wydawców przez autorów.

Recenzowane czasopisma naukowe otwartego dostępu powinny być indeksowane w międzynarodowym katalogu Directory of Open Access Journals (DOAJ), który zawiera rejestr czasopism z całego świata⁸. Często podkreśla się, że czasopisma o złotym otwartym dostępie definiuje właśnie ich obecność w DOAJ.

Zielona droga otwartego dostępu (ang. *green open access*)

Zielony otwarty dostęp to publikowanie prac naukowych w repozytoriach otwartych, często opartych na samodeponowaniu (ang. *self-archiving*)⁹. Możliwość bezpośredniego udostępniania tekstów w repozytorium zależy od polityki wydawców. Można je sprawdzać w bazie informacji o polityce wydawców SHERPA/RoMEO¹⁰.

Wydawcy zezwalają na deponowanie różnych wersji tekstów:

__preprintów - pierwotnej wersji autorskiej przesłanej do redakcji czasopisma, jeszcze przed recenzją i pracami redakcyjnymi;
__postprintów - ostatecznej wersji artykułu, która po procesie recenzowania, a także po redakcji wydawniczej, zatwierdzona została do druku¹¹.

W przypadku artykułów naukowych wydawcy stosują często tzw. okres embargo, zezwalając na deponowanie tek-

7 Zob. P. Suber, *op. cit.*, s.18 *Wolne licencje w nauce. Instrukcja*, *op. cit.*, s.19-20; zob. też *Wdrożenie i promocja otwartego dostępu*, *op. cit.*, s.172.

8 Zob. DOAJ, dostęp: <https://doaj.org/> [odczyt: 10 luty 2022]. Baza zawiera spis ok.17.5 tys. międzynarodowych recenzowanych czasopism o otwartym dostępie ze 130 krajów; rejestruje 800 polskich czasopism otwartych, w tym 6 tytułów wydawanych na UZ.

9 Zob. P. Suber, *op. cit.* s. 18, 51; *Wolne licencje w nauce. Instrukcja*, *op. cit.*, s.19-20; zob. też *Wdrożenie i promocja otwartego dostępu*, *op. cit.*, s.1.69.

10 Zob. Sherpa Romeo, dostęp: <https://v2.sherpa.ac.uk/romeo/> [odczyt: 30 stycznia 2022].

11 Zob. *Otwarta nauka: prawo autorskie i wolne licencje*, aut. E. Majdecka, K. Strychacz, Warszawa, 2018, s. 17, dostęp: https://ngoteka.pl/bitstream/handle/item/362/Centurum-Cyfrowe_otwarta%20nauka_www.pdf?sequence=1 [odczyt: 30 stycznia 2022].

stów w repozytorium po upływie określonego czasu od daty ukazania się w czasopiśmie, np. po pół roku w naukach ścisłych, technicznych, o zdrowiu, a po roku w naukach humanistycznych i społecznych. Mamy tutaj do czynienia z tzw. opóźnionym bezpłatnym dostępem do publikacji (ang. *delayed open access*). Według założeń Planu S realizowanej przez cOAlicję S, wyniki badań naukowych finansowanych ze środków publicznych powinny być deponowane w repozytoriach bez embargo¹².

Brązowa droga otwartego dostępu (ang. *bronze open access*)

Termin brązowy otwarty dostęp pojawił się około 2015 r. dla określenia nowej kategorii otwartego dostępu w odróżnieniu od istniejących wcześniej dwóch form podstawowych: złotego dostępu i zielonego dostępu. Dostęp brązowy odnosi się do publikacji naukowych udostępnionych w obiegu publicznym (np. na stronie internetowej wydawcy), zwykle jednak bez określenia zasad użytkowania licencyjnego i braku reprezentacji w DOAJ. Charakterystyczny dla tych artykułów brak wyraźnie określonej licencji umiejscawia je w obszarze otwartego dostępu gratis¹³.

Do brązowego otwartego dostępu należą:

__publikacje wydawców udostępniane w modelu złotym, które nie są rejestrowane w DOAJ;
__publikacje udostępniane w ramach otwartego dostępu przed wydaniem, również te nie poddane recenzji;
__publikacje wydawców udostępniane w ramach otwartego dostępu po okresie przejściowym tzw. embargo, okres karencji zależy od charakterystycznego dla danej dyscypliny okresu starzenia się informacji, zwykle trwa od 6 do 12 miesięcy (opóźnionym bezpłatnym dostępem do publikacji);
__publikacje udostępnione jednorazowo, np. promocyjnie.

Hybrydowa droga otwartego dostępu (ang. *hybrid open access*)

Pojawienie się czasopism hybrydowych spowodowało powstanie kolejnego modelu dostępu, który nazywany jest dostępem hybrydowym. Odnosi się on do czasopism subskrypcyjnych, w których obok artykułów zamkniętych są też artykuły otwarte, dostępne po opłaceniu kosztów publikacji. Jest to model wydawniczy, który umożliwił autorom zmianę statusu artykułu na złoty otwarty dostęp po wniesieniu opłaty na rzecz wydawcy. Autorzy mogą publikować na zasadzie otwartego dostępu, na licencji CC-BY¹⁴ w wybranych czasopiśmie, np. wydawnictwach Elsevier, Springer, Oxford University Press, Cambridge i innych;

12 Plan S zakłada, że od 2021 r. wszystkie publikacje naukowe finansowane z pieniędzy publicznych muszą być publikowane w czasopiśmie otwartych, na otwartych platformach lub niezwłocznie dostępne za pośrednictwem repozytoriów otwartych bez embargo. Zasady Planu S, dostęp: https://www.coalition-s.org/plan_s_principles/ [odczyt: 3 lutego 2022].

13 Zob. M. Rychlik, M. Theus, *Otwarty dostęp do piśmiennictwa naukowego. Przegląd funkcjonujących form - legalnych i nielegalnych*. Biblioteka 2018, nr 22, s.159.

14 Zob. *Wolne licencje w nauce. Instrukcja*, *op. cit.*, s. 23-27.

są one finansowane w ramach projektów publikowania otwartego Wirtualnej Biblioteki Nauki¹⁵.

Część wydawców zadeklarowała przekształcenie części swoich czasopism subskrypcyjnych i hybrydowych w czasopisma otwarte o pełnym dostępie. Są to tzw. **czasopisma transformacyjne**, które zgodnie z Planem S będą stopniowo powiększać treści w otwartym dostępie oraz zrównywać dochody z subskrypcji z dochodami za usługi wydawnicze, aby uniknąć podwójnych płatności¹⁶.

Diamentowa droga otwartego dostępu (ang. *diamond open access*)

Diamentowy dostęp, zwany też platynowym dostępem (ang. *platinum open access*) to model publikowania zapewniający otwarty dostęp do publikacji, podobnie jak w złotym dostępie, z tą jednak różnicą, że autorzy nie ponoszą kosztów finansowych związanych z opłaceniem publikacji (APC). Wydawnictwa nie pobierają opłat ani od czytelników, ani od autorów¹⁷. Otwarty dostęp finansowany jest przez członków konsorcjów, uniwersytety związane z danym czasopiśmie, z grantów, dotacji i reklam uzyskanych przez instytucje. Czasopisma tego modelu indeksowane są w DOAJ, tak jak w modelu złotym.

Na świecie działa około 29 tys. czasopism diamentowych; często są to małe wydawnictwa odpowiadające na potrzeby różnych społeczności badawczych. Większość z nich wydawana jest w krajach europejskich.

Czarna droga otwartego dostępu (ang. *black open access*)

Czarny dostęp to nielegalny dostęp do płatnych artykułów naukowych, zdobyty za pomocą różnych metod¹⁸:

__pirackich stron, np. Sci-Hub, LibGen i r/scholar,
__nieprawie przekazanego loginu do subskrybowanych baz,
__udostępniania publikacji na Twitterze (#icanhazpdf),
__udostępniania linku do publikacji objętych embargo.

Nieprawne udostępnianie to łamanie praw autorskich lub naruszenie autorskich praw majątkowych wydawcy. Użytkownicy korzystają z cyfrowych wersji publikacji często bez wiedzy i zgody autorów, nie ponoszą też kosztów dostępu.

W komunikacji naukowej w popularyzacji czarnego dostępu dużą rolę odgrywają akademickie media społecznościowe, serwisy ResearchGate i Academia.edu oraz pirackie strony internetowe, takie jak Sci-Hub, LibGen i r/scholar. Jest to z jednej strony skutek barier finansowych i czasowych stawianych przez wydawców baz, z drugiej strony potrzeba szybkiego, łatwego i bezpłatnego dostępu do wiedzy.

15 Zob. Programy publikowania otwartego w ramach licencji Wirtualnej Biblioteki Nauki, dostęp: <https://wbn.icm.edu.pl/publikowanie-otwarte/> [odczyt: 5 lutego 2022].

16 Zob. Czasopisma transformacyjne, dostęp: <https://www.coalition-s.org/transformativ-journals-faq/> [odczyt: 9 lutego 2022].

17 The OA Diamond Journals Study, dostęp: <https://www.scienceeurope.org/our-resources/oa-diamond-journals-study/?from-previous=16207> [odczyt: 10 lutego 2022].

18 Zob. M. Rychlik, M. Theus, *op. cit.*, s.160.

TREŚCI PROGRAMOWE

Dariusz Dolański

Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia

**Pełnomocnicy rektora do spraw
związanych z jakością kształcenia**

zapraszają na konsultacje.

Ich terminy opublikowane są

na stronach internetowych

pełnomocników w zakładce

KSZTAŁCENIE

strony domowej UZ.

Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2018 poz. 1861 z późn. zm.) nakłada obowiązek, by program studiów określał treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się. Zwykle treści te są przedstawiane w sylabusach zajęć w formie punktów odpowiadających tematowi poszczególnych zajęć. Forma ta nie w pełni pozwala na realizację obowiązku określonego w rozporządzeniu, ponieważ zwykle opisuje zakres przekazywanej podczas zajęć wiedzy, czasem umiejętności, zwykle pomijając treści programowe odnoszące się do osiągnięcia efektów uczenia się w kategorii kompetencje społeczne.

Częściowo wynika to z przyzwyczajenia w zakresie formułowania treści programowych, a częściowo z przekonania, że umiejętności, a w szczególności kompetencje społeczne studenci osiągają niejako przy okazji nabywania wiedzy. Tymczasem prawodawca wymaga, by osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się było zaprogramowane i miało charakter celowy.

Szczególnie istotne jest położenie dużego nacisku na formułowanie treści programowych w odniesieniu do umiejętności, ale też i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy właściwym dla kierunku w przypadku studiów o profilu praktycznym. Program tych studiów bowiem zgodnie z przywołanym już rozporządzeniem powinien obejmować zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w wymiarze większym niż 50 proc. punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów. Zajęcia te mają być prowadzone w sposób umożliwiający wykonywanie przez studentów czynności praktycznych dla danego zakresu działalności zawodowej. To wykonywanie czynności praktycznych w naturalny sposób związane jest kształtowaniem umiejętności, ale także i kompetencji społecznych, dla których należy określić treści programowe prowadzące w sposób celowy do osiągnięcia założonych dla zajęć efektów uczenia się.

GOSPODARCZA INAUGURACJA ROKU 2022

Ewa Sapeńko

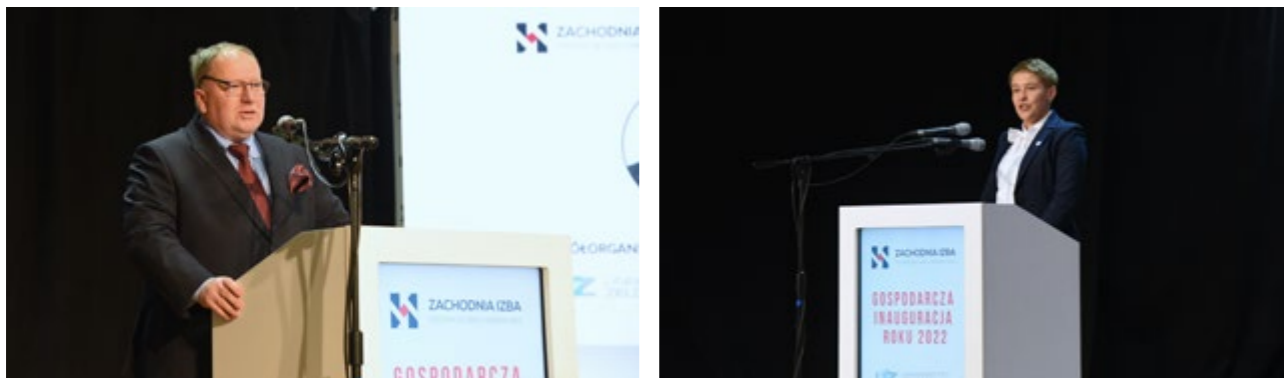
Gospodarcza Inauguracja Roku 2022 organizowana przez Zachodnią Izbę Przemysłowo-Handlową przy współpracy z Kostrzyńsko-Stubicką Specjalną Strefą Ekonomiczną S.A. oraz Uniwersytetem Zielonogórskim odbyła się w uniwersyteckiej auli 3 lutego br. Tematem przewodnim konferencji były zmiany, które wprowadza w życiu gospodarczym „Polski Ład”.

Spotkanie otworzył Jerzy Korolewicz, prezes Zarządu Zachodniej Izby Przemysłowo-Handlowej, który witając gości, powiedział - *Jest to dla nas niecodzienny czas. Tak naprawdę to nie wiemy, czego możemy się spodziewać, nie tylko w gospodarce. Z jednej strony istnieje zagrożenie naszego bezpieczeństwa przez to, co dzieje się na Białorusi, Ukrainie i Rosji, a z drugiej to, co dzieje się u nas*

- inflacja, rosnące ceny surowców i energii czy zawirowania przy wprowadzaniu Polskiego Ładu. Budujące jednak dla nas jest to, że nasza gospodarka cały czas się broni. Pierwsze dane GUS-u mówią, że PKB wynosi 5,7 proc., rosną wskaźniki handlu zagranicznego, popyt konsumpcyjny jest cały czas rozbudzony i wreszcie ruszyły inwestycje.

W konferencji wzięła udział prof. Maria Mrówczyńska - prorektor ds. współpracy z gospodarką, zaprezentowała ofertę współpracy Uniwersytetu Zielonogórskiego dla otoczenia społeczno-gospodarczego. Swoje wystąpienie zaczęła od prostego pytania - *Co nas wyróżnia? Otóż po pierwsze - Uniwersytet Zielonogórski wyróżnia to, że jest największą uczelnią publiczną w regionie, a po drugie - pomimo, że ma dopiero 20 lat, to tradycje akademickie*

kie Uczelni sięgają dużo dalej, bo ponad 50 lat wstecz. [...] A poza tym Uniwersytet Zielonogórski jest uczelnią, w której reprezentowane są wszystkie dyscypliny nauki, poza naukami rolniczymi. Chociaż to też nie do końca tak jest, posiadamy bowiem pewne jednostki, które tę lukę uzupełniają. Profesor M. Mrówczyńska zaprezentowała uczestnikom konferencji pełną paletę możliwości współpracy, jakw Uniwersytet Zielonogórski oferuje małym, średnim i dużym przedsiębiorstwom. Przedstawiła możliwości wszystkich instytutów, które dysponują doświadczoną, specjalistyczną kadrą i dobrze wyposażonymi, nowoczesnymi laboratoriami.

Do udziału w konferencji zostali zaproszeni goście, którzy przybliżyli uczestnikom zawiłości związane z Polskim Ładem. Gościem specjalnym był prof. Witold Modzelewski, prezes Zarządu Instytutu Studiów Podatkowych, współtwórca systemu podatkowego obowiązującego w Polsce, zwłaszcza w zakresie podatku od towarów i usług, akcy-

zy oraz ordynacji podatkowej. W latach 1992-1996 pełnił funkcję wiceministra finansów RP. Profesor Modzelewski mówił o tym, co nowego w podatkach w 2022 r. wprowadził Polski Ład. Ponadto uczestnicy mieli możliwość wysłuchania wykładu Piotra Soroczyńskiego, głównego ekonomisty Krajowej Izby Gospodarczej, który podsumował i nakreślił możliwe scenariusze ekonomiczne na najbliższy rok.

W Gospodarczej Inauguracji Roku 2022 wzięł też udział członek zarządu woj. lubuskiego, Marcin Jabłoński, który podpisał aneks do umowy zwiększający kwotę dofinansowania utworzenia Lubuskiego Centrum Przedsiębiorczości.

Na zakończenie odbył się panel dyskusyjny, w którym m.in. wzięł udział prof. Andrzej Pieczyński, prorektor ds. rozwoju i finansów Uniwersytetu Zielonogórskiego. Profesor A. Pieczyński mówił o innowacyjności w gospodarce, o współpracy biznesu z nauką, i o tym, że nie można wprowadzać innowacyjności w gospodarce bez udziału szkolnic-

stwa wyższego - *Patrząc na trójkąt wiedzy, który przypisany jest do uczelni trzeciej generacji - to poza badaniami, poza edukacją, jest jeszcze trzeci element - to są właśnie innowacje. Uczelnia ma to wpisane w działalność statutową.*

W debacie uczestniczyli także:

- __Jerzy Korolewicz, prezes Zarządu ZIPH,
- __Jarosław Flakowski, dyrektor Departamentu Rozwoju i Innowacji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego,
- __prof. dr hab. Witold Modzelewski, prezes Zarządu Instytutu Studiów Podatkowych,

- __Piotr Soroczyński, główny ekonomista Krajowej Izby Gospodarczej,
- __Henryk Maciej Woźniak, marszałek Lubuskiego Sejmiku Gospodarczego,
- __Krzysztof Kielec, prezes Zarządu Kostrzyńsko-Stubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A.

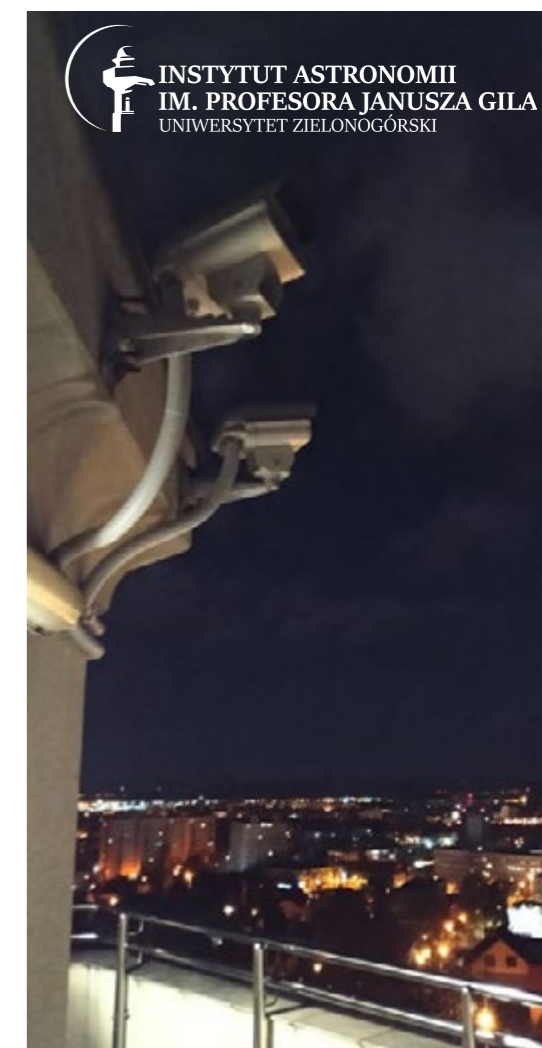
Osoby, które nie mogły uczestniczyć w konferencji osobiście bądź online, mogą obejrzeć nagranie transmisji na kanale Zachodniej Izby Przemysłowo-Handlowej w serwisie Youtube <http://www.ziph.pl>

ZIELONOGÓRSKA STACJA BOLIDOWA - PFN14

Zielona Góra wraca na mapę Polskiej Sieci Bolidowej - Polish Fireball Network (PFN). We wrześniu 2010 roku działalność stacji została wstrzymana ze względu na konieczną modernizację. Instytut Astronomii im. prof. Janusza Gila Uniwersytetu Zielonogórskiego (IA UZ) dokonał zakupu trzech wysokiej klasy kamer, które zostaną umieszczone w jednym z najwyższych punktów naszego miasta, na szczycie Wieży Braniborskiej. Instalacji dokonano w dniach 19-20 lutego 2022. Kamery obsługiwane zdalnie, będą monitorować praktycznie całe niebo w poszukiwaniu bolidów, czyli meteorów o jasności większej niż -4 mag (jasność Wenus to -4.6 mag). Prócz strony naukowej przedsięwzięcie ma na celu promocję astronomii w naszym regionie oraz zwiększenie aktywności studentów i uczniów szkół średnich. IA UZ chce zaangażować młodych ludzi w obsługę sprzętu oraz analizę danych obserwacyjnych. Projekt stworzy dużą szansę na rozwój zainteresowań oraz umiejętności technicznych i programistycznych.

Jasno spalający się meteor w atmosferze Ziemi sam w sobie jest zjawiskiem imponującym oraz zwracającym uwagę każdej osoby. Poza ogólną fascynacją zjawiska te niosą również ze sobą wiele ważnych informacji. Meteory to tak naprawdę małe skaliste ciała pochodzenia kometarnego lub asteroidalnego, które orbitują w przestrzeni kosmicznej z prędkościami przekraczającymi 70 km/s. W szczególnych przypadkach może dojść do przecięcia orbity takiego obiektu z innym ciałem niebieskim, np. Ziemią. Interakcja z atmosferą powoduje gwałtowne spowolnienie meteoru i zamianę go w kulę ognia. Mały kometarny pył zwykle spala się i nigdy nie dociera na powierzchnię ziemi. Natomiast materiał asteroidy może być większy i, jeśli warunki są odpowiednie, może przetrwać w atmosferze i wylądować na ziemi jako meteor.

Spadki meteorów obserwowane za pomocą stacji bolidowych pomagają w ustaleniu interakcji ciała z atmosferą ziemską, jego zwalniania, jasności w zależności od obiektu oraz zmian masy podczas spadania. Obserwacja trajektorii atmosferycznej tych ciał pozwala obliczyć ich orbity, a jeśli obiekt nie spali się w całości i spadnie na ziemię, jest duża szansa na jego odnalezienie. Taki meteor jest bezcennym źródłem informacji o Układzie Słonecznym, gdyż zachowuje historię swoich macierzystych ciał, dając nam wskazówki dotyczące formowania się i ewolucji ciał planetarnych w ciągu ostatnich 4,56 miliarda lat.

Instytut Sztuk
Wizualnych
UZ

EXPO 2020

Województwo lubuskie jako jedno z 10 miało okazję zaprezentować się na światowej wystawie EXPO 2020 w Dubaju. Hasłem przewodnim Polskiego Pawilonu EXPO 2020 jest inspiracja naturą.

Autorką koncepcji aranżacji i projektu wykonawczego lubuskiego stoiska jest mgr Joanna Legierska-Dutczak z Instytutu Sztuk Wizualnych Uniwersytetu Zielonogórskiego - *Projektując wystawę, zainspirowałam się falującymi krajobrazami Lubuskiego, strukturami nasadzeń winnic, kolorystyką i rytmem lasów. Nasza wystawa to efekty światła, kadrów krajobrazów i falujących struktur wzgórz, rzek i rozlewisk. Odwiedzający zanurzają się w krainę dźwięków przyrody. Na ścieżce zwiedzania wydzielonej falującymi strukturami oglądają kadry kolejnych krajobrazów, fotografie artystyczne i pejzażowe. To kombinacja działania światłem i strukturami. Dziękuję za zaproszenie do tego ambitnego projektu.*

15 stycznia do Dubaju pojechali: Joanna Legierska-Dutczak i studentki architektury wnętrz i architektury - Paula Jarosz i Weronika Paśnik z Koła Naukowego Studentów „Koło Projektowe”, aby przygotować stoisko, które musiało być gotowe już 17 stycznia. Na miejscu firma MPromotion i lokalni kontraktorzy pod autorskim nadzorem autorskim Joanny Legierskiej-Dutczak w ciągu jednej nocy wykonali instalację, do której wykorzystane zostały materiały filców PET. - *Była to dla nas okazja, aby w trakcie tymczasowej ekspozycji województwa lubuskiego pokazać projekty badawcze i design Instytutu Sztuk Wizualnych Uniwersytetu Zielonogórskiego. Pokazaliśmy przykłady designu zorientowanego na ekologię, redesign i projekty inspirowane naturą.* - powiedziała J. Legierska-Dutczak.

Wystawę uzupełniły formy artystyczne i meble ogrodowe wykonane z elementów turbin wiatrowych, które wyko-

nano dzięki współpracy uczelni z firmą Anmet, a projekty falujących ścian akustycznych zostały zrealizowane dzięki doświadczeniom i pracom badawczym „PETarda Design”. Meble ogrodowe i struktury filcowe prototypowano na terenie Parku Naukowo-Technologicznego UZ w Nowym Kisielinie we współpracy z firmą abiLine.

Pomimo wyzwań logistycznych i montażowych efekt końcowy był niezwykle pozytywnie odbierany przez zwiedzających Polski Pawilon EXPO2020. Wystawa została zaprojektowana na przestrzeni 100m² i tak zaplanowana, że zostanie odtworzona w wybranym miejscu lub sekcjami w miejscach na terenie województwa lubuskiego.

Prezentację i promocję wystawy powierzono studentom. Z powodu obostrzeń i testów do Dubaju poleciały niestety tylko dwie studentki, zamiast czterech, zatem w prezentacji Pawilonu uniwersytecką delegację wspierał gorzowianin Mateusz Pogonowski z zespołu studenckiego Pawilonu Polskiego.

Na wystawie w Dubaju swoje prace zaprezentowali pracownicy Uniwersytetu Zielonogórskiego: Paulina Komorowska-Birger, Joanna Legierska-Dutczak, Anna Owsian, Marek Lalco oraz studentki kierunku architektury wnętrz i architektury z zespołu PETarda Design z Koła Naukowego Studentów „Koło Projektowe” UZ: Paula Jarosz, Weronika Paśnik i Anna Wojciechowska.

Ponadto pokazano fotografie z zasobów województwa lubuskiego autorstwa: Piotra Chary, Tomasza Gładysa, Pawła Wocala i Andrzeja Stajera.

Województwo lubuskie prezentowało się w Dubaju od 17 do 24 stycznia br.

Zebrata Ewa Sapeńko

Joanna Legierska-Dutczak

Od lewej: Paula Jarosz, Weronika Paśnik oraz Mateusz Pogonowski z Gorzowa

Polski Pawilon EXPO2020

STUDENCI Z INDII

Rektor Uniwersytetu Zielonogórskiego - prof. dr hab. Wojciech Strzyżewski i Dinesh Musalekar - prezes Zarządu firmy LUMEL S.A. podpisali dziś umowę dotyczącą uczestnictwa studentów z Indii w studiach II stopnia na kierunku *zarządzanie i inżynieria produkcji* (Management and Production Engineering). Studia prowadzone są w języku angielskim przez Instytut Inżynierii Mechanicznej Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Przy podpisaniu umowy obecni byli również:

— dr hab. inż. Justyna Patalas-Maliszewska, prof. UZ - dyrektor Instytutu Inżynierii Mechanicznej Uniwersytetu Zielonogórskiego

— Dariusz Tront - dyrektor ds. rozwoju LUMEL S.A.

Pod koniec marca do Zielonej Góry przyjedzie 10 inżynierów, którzy I stopień studiów ukończyli w swoim kraju. Studenci z Indii rozpoczną naukę na Uniwersytecie Zielonogórskim w semestrze letnim 2021/2022. Został już zakończony proces nistryfikacji ich dyplomów, zatwierdzono wszystkie formalności prawne i biurokratyczno-decyzyjne. Tym samym przetarto ścieżki pod kolejne takie przedsięwzięcia.

Jak podkreślali dzisiaj szefowie obydwu instytucji - nie jest to pierwsza forma współpracy pomiędzy Uniwersy-

tetem Zielonogórskim a Lumelem. Od wielu lat z firmą współpracowali naukowcy, a studenci UZ (wcześniej Politechniki i WSInż.) zdobywali w Lumelu praktyczne umiejętności na praktykach i stażach. Teraz został podjęty kolejny krok - i jak już zapowiedzieli rektor UZ prof. W. Strzyżewski i Prezes Zarządu D. Musalekar - nie ostatni.

Inżynierowie z Indii po przyjeździe do Zielonej Góry będą jednocześnie studiować na UZ i pracować w LUMEL-u. Będzie to z pożytkiem dla obu stron - Lumel zyska pracowników, a uczelnia studentów obcojęzycznych z innego obszaru kulturowego.

Lumel od początku uczestniczył w procesie przygotowania tego kierunku, ponieważ dyrekcji firmy nie tyle zależy na podniesieniu kwalifikacji swoich pracowników w zakresie mechaniki czy elektroniki, ale żeby nauczyli się oni jak zarządza się firmą w Unii Europejskiej. Żeby dowiedzieli się jak w instytucjach w UE wygląda proces produkcyjny, logistyczny i obsługa firmy jako jednej organizacji, bo jest ona diametralnie różna niż w Indiach.

Ewa Saperko

„PIĘTNAŚCIE CZARNYCH SUKIENEK”

KRYMINAŁ WIDZIANY OCZAMI STUDENTA

Książka „Piętnaście czarnych sukienek” zaskakuje i wciąga, a została napisana przez... grupę studentów *dziennikarstwa i komunikacji społecznej* Uniwersytetu Zielonogórskiego. Jak im się to udało? O tym mówią współautorki - studentki *dziennikarstwa i komunikacji społecznej* - Joanna Nawlicka i Sara Gaweł w rozmowie z Katarzyną Doszczak z Biura Prasowego Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Skąd wziął się pomysł na „Piętnaście czarnych sukienek”?

Joanna Nawlicka: Wszystko zaczęło się w pierwszym semestrze, gdy mieliśmy zajęcia twórczego pisania z prof. Moniką Kaczor. Każdy z nas, a było nas wtedy trochę więcej, miał napisać rozdział książki na zaliczenie przedmiotu. Gdy zaczynaliśmy pisanie, nikt nie wiedział, że losy naszych opowiadań tak się potoczą. Zaczęliśmy wymyślać fabułę książki i pani Profesor zobaczyła, że ma ona potencjał, aby ją wydać. Tak to mniej więcej wyglądało.

Sara Gaweł: Początkowo nie zakładaliśmy, że z naszych opowiadań powstanie książka. Naszym celem było napisanie prac zaliczeniowych, do których chcieliśmy podejść w ciekawszy sposób. Uważaliśmy, że o wiele ciekawiej będzie, gdy postawimy na wspólną fabułę i motyw, co bardzo spodobało się prof. Monice Kaczor, na której zajęcia mieliśmy napisać nasze zaliczenia.

Jak podzieliłicie się pracą i jak przebiegał proces tworzenia?

J.N.: Wyzначyliśmy czteroosobową grupę „specjalną”, która zajęła się opisaniem fabuły i wymyśleniem głównego bohatera, który pojawia się w każdym z rozdziałów. To zdecydowanie ułatwiło dalszą pracę, ponieważ trudno byłoby ustalić jedną wersję, gdy wszyscy mieliśmy trochę inny pomysł na tę książkę. Dzięki temu, że jedna osoba pisała jeden rozdział, było możliwe, aby zawrzeć w nim

swoją wizję, jednak wspólna fabuła scala je wszystkie w całość.

S.G.: Ponieważ tworzyliśmy naszą książkę w czasie nauki zdalnej, stwierdziliśmy, że o wiele łatwiej będzie, gdy kilka zdeterminowanych i chętnych osób podejmie się stworzenia podstawy naszej powieści. Wspólnie zdecydowaliśmy o gatunku, w jakim chcieliśmy pisać, natomiast to, gdzie odbędzie się akcja książki, jak będzie wyglądał główny bohater i wiele innych cennych rzeczy, ustaliła nasza czteroosobowa grupa do zadań specjalnych. Co ciekawe wielu z nas zobaczyło się po raz pierwszy dopiero po napisaniu książki, więc zdecydowanie były to bardzo wymagające warunki jak na debiut.

O czym opowiada ta powieść?

J.N.: Napisaliśmy powieść kryminalną o mężczyźnie, który umawia się pod zmyślonym nazwiskiem z młodymi dziewczynami. Cała akcja ma miejsce w Paryżu, ale bohaterki są różnej narodowości, każda z nich ma własną historię, którą przedstawiają Danny’emu. Więcej chyba nie możemy zdradzić.

S.G.: Nie chcielibyśmy zdradzać zbyt wielu intrygujących szczegółów, których nasza książka jest pełna, jednak w dużym skrócie przedstawiliśmy wiele historii z różnych perspektyw. Akcja naszej powieści dzieje się w Paryżu, a ogromną rolę w kryminalnej zagadce odgrywa pewna aplikacja. Myślę, że ciekawym jest również, że naszą książkę można przeczytać na dwa sposoby, ale więcej nie zdradzam.

Piętnaście czarnych sukienek

ANNA BŁASZCZAK · ALEKSANDER BUCHOWIECKI
SARA GAWEL · ROKSANA GOTFRYD
KAMILA GRYGORCZUK · KLARA KIRAGA
WERONIKA KOPANIA · BARTOSZ KUC
MAŁGORZATA KUNA · ERYK MALINOWSKI
NATALIA MATUSZCZAK · JOANNA NAWLICKA
JUSTYNA SIERADZKA · DARIA ŻYTYŃSKA

Co dają studentom *dziennikarstwa* zajęcia z twórczego pisania?

J.N.: Wydaje mi się, że takie zajęcia pozwalają wcielić się w różne role tak samo, jak czasami musi robić dziennikarz. Prof. Monika Kaczor wymyślała wiele zadań, które poruszały różne strefy życiowe. Nigdy wcześniej nie pomyślałabym, że będę pisać historię ogłoszenia o sprzedaży miejsca na cmentarzu, a tak właśnie wyglądało jedno z ćwiczeń. Dzięki temu potrafimy odkryć w sobie emocje, które będą niezwykle istotne przy pracy z innymi ludźmi, na przykład podczas wywiadu czy pisania reportażu.

S.G.: Uważam, że w naszej edukacji zdecydowanie za mało pola do popisu daje się uczniom, narzucając im z góry konkretne formy, tematy i objętość prac. Pierwszy raz w życiu spotkałam się z zupełnie innym podejściem właśnie na zajęciach z twórczego pisania. Tematy, które dostawaliśmy od prof. Moniki Kaczor były dla nas drogowskazami, ale nigdy nie zamykały naszej wyobraźni. Każdy mógł przelewać na papier cząstkę siebie, odnaleźć swój ulubiony gatunek i sprawdzić się w przeróżnych formach. Chętnie wrócilibym na te zajęcia.

Jakie są dalsze losy tej książki? Czy można ją kupić?

J.N.: Pierwszy nakład był nieduży i rozszedł się błyskawicznie. Na razie głównymi czytelnikami byli nasi najbliżsi i profesorowie Uniwersytetu Zielonogórskiego. Właśnie czekamy na odbiór kolejnego nakładu i mamy w planach zorganizowanie spotkania autorskiego w jednej z zielonogórskich bibliotek. Wtedy z pewnością będzie szansa, aby nabyć naszą książkę.

S.G.: Naszym najbliższym i priorytetowym celem jest zorganizowanie spotkania autorskiego, podczas którego mamy nadzieję, że będzie można nabyć „Piętnaście Czarnych Sukienek”. Nie sądziliśmy, że pierwszy nakład rozjedzie się tak błyskawicznie, a nasza debiutancka powieść zostanie tak cudownie doceniona przez najbliższych oraz wykładowców Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Czy może wśród Waszej grupy, ktoś poczuł smykalkę do pisania i będzie chciał realizować się jako pisarz?

J.N.: Myślę, że wszyscy, którzy zostali, czyli „wspaniała ósemka”, miała wiele zabawy podczas pisania tej pierwszej książki. Zadeklarowaliśmy się do napisania kolejnej, o nieco innej tematyce, ale jest całkiem prawdopodobne, że napiszemy drugą część „Piętnastu czarnych sukienek” i rozwiążemy sprawę Danny’ego do końca.

S.G.: W naszej grupie od początku było wiele nieoszlifowanych diamentów, pełnych marzeń o pisaniu. Myślę, że teraz zostały wstępnie oszlifowane, a do ich grona dołączyło sporo nowych. Tak jak już wcześniej wspominałam, tworzenie tej powieści, jak i cały kurs twórczego pisania dodał nam skrzydeł i sądzę, że każdy z nas odnalazł gałąź pisarstwa, która faktycznie sprawia radość i daje poczucie spełnienia.

Życzę wielu dalszych sukcesów i dziękuję za rozmowę.

Jak Wam się podobało to zadanie i czy macie w planach kontynuację?

J.N.: Ja byłam bardzo szczęśliwa, że dostaliśmy taką możliwość już na pierwszym roku. Nie ukrywam, że było to niemałe wyzwanie, ale jestem zadowolona ze swojego rozdziału. Można było puścić wodze wyobraźni i napisać coś, co okazało się debiutem pisarskim!

S.G.: Zdecydowanie zajęcia z twórczego pisania były moimi ulubionymi, więc samo zadanie było dla mnie bardzo przyjemne. Mogłam sprawdzić się w pisaniu dłuższej formy, co myślę, dało mi dużo do myślenia, jeżeli chodzi o pisarstwo. Kiedy okazało się, że nasze teksty ukażą się w formie książki, nie mogłam się doczekać, co z tego wyniknie. Na ten moment myślimy poważnie nad kontynuacją, jednak to nic pewnego.

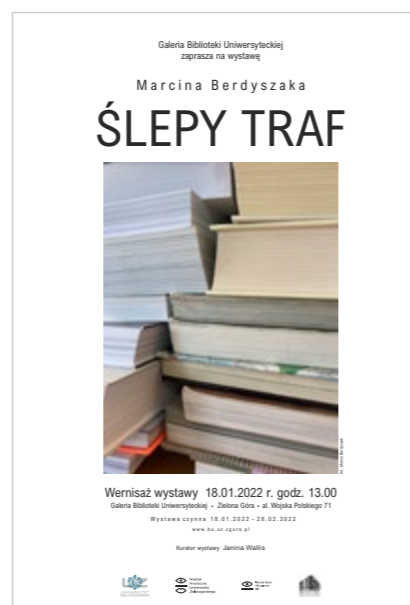
WIADOMOŚCI WYDZIAŁOWE

Wydział
Artystyczny
Uniwersytetu
Zielonogorskiego

26 We wtorek, 18 stycznia 2022 r., w Galerii Biblioteki Uniwersytetu Zielonogorskiego odbyło się otwarcie wystawy prof. Marcina Berdyszaka z Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu. Autor zaprezentował instalację pt. *Ślepy traf*. Realizacja Marcina Berdyszaka to instalacja, która podnosi problem bezgranicznej wiary w wiedzę i naukę. Jest jedną z najcenniejszych zdobyczy ludzkiej aktywności, której wykorzystanie dla gatunku ludzkiego i planety budzi coraz częściej etyczne i moralne rezultaty jej wykorzystania, czego dowodem jest współczesny świat. Prezentowana praca nie daje odpowiedzi, ale jedynie wskazuje na problem słusznego gromadzenia wiedzy, a tym jest właśnie Biblioteka Uniwersytecka. Kuratorem wystawy była dr Janina Wallis, starszy kustosz dyplomowany.

Janina Wallis

MARCIN BERDYSZAK

Urodzony w Poznaniu w 1964 r. Dyplom z malarstwa w pracowni prof. Włodzimierza Dudkowiaka oraz z rzeźby w pracowni prof. Macieja Szańkowskiego w PWSSP w Poznaniu w 1988 r. Od 1989 r. związany z Akademią Sztuk Pięknych w Poznaniu, a obecnie Uniwersytetem Artystycznym w Poznaniu. Pracuje na stanowisku profesora zwyczajnego i prowadzi pracownię działań przestrzennych na Wydziale Rzeźby. W latach 1999-2002 prodziekan Wydziału Edukacji Artystycznej w ASP w Poznaniu. W latach 2002-2008 pełnił funkcję prorektora ds. studenckich i współpracy z zagranicą. Rektor Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu w latach 2008-2016.

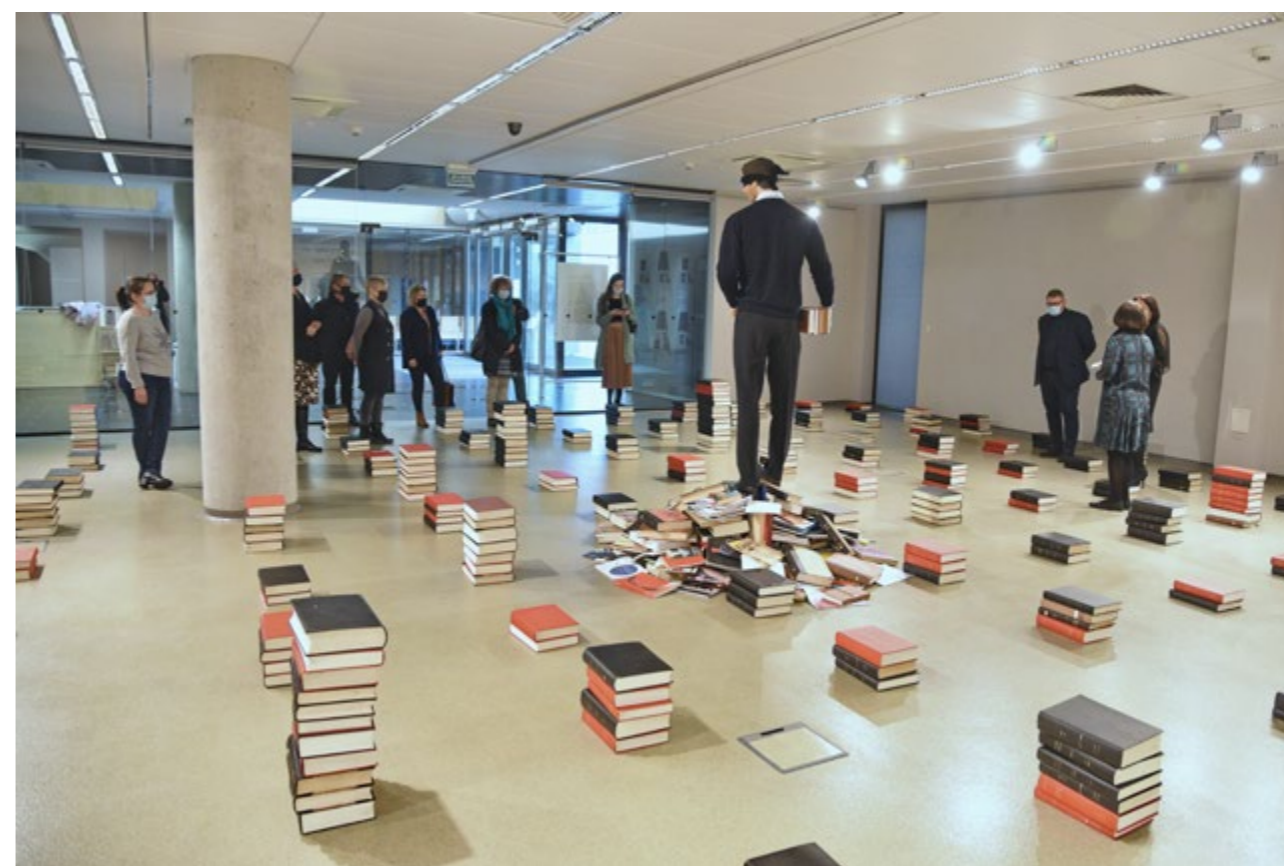
Członek Stowarzyszenia Artystyczno-Edukacyjnego Magazyn, którego jest współzałożycielem wraz z Tadeuszem Wieczorkiem, Piotrem Pawlakiem i Wojciechem Nowakiem.

Zajmuje się instalacją, obiektem, rysunkiem, multimediami i malarstwem. Swoje prace prezentował na różnych wystawach zbiorowych i indywidualnych między innymi w Polsce, Niemczech, Słowacji, Czechach, Bośni i Hercegowinie, Rosji, Ukrainie, Finlandii, Austrii, Szwecji, Japonii, Meksyku, Węgrzech, Wielkiej Brytanii, Litwie, Szwajcarii, Izraelu, Korei Południowej, Gruzji i USA.

Brał udział w licznych spotkaniach i konferencjach dotyczących edukacji artystycznej.

Zrealizował kilkadziesiąt warsztatów autorskich w kraju i zagranicą. Jego prace znajdują się w licznych kolekcjach państwowych i prywatnych w kraju i za granicą.

27

Instytut Sztuk
Wizualnych
UZ

ANTONI CYGAN

Urodzony w 1964 r. w Zabrzu. Studiował w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie na Zamiejscowym Wydziale Grafiki w Katowicach. Autor kilkunastu wystaw indywidualnych. Brał udział w licznych wystawach zbiorowych w kraju i za granicą. Jest autorem kilku cykli Drogi Krzyżowej w świątyniach w Zabrzu, Gliwicach, Licheńiu oraz w Suzuka (Japonia). Zajmuje się również projektowaniem wnętrza kościołów. Rektor Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach w latach 2012-2020. Obecnie jest zatrudniony na stanowisku profesora w ASP w Katowicach, gdzie prowadzi Pracownię Rysunku. Mieszka i pracuje w Zabrzu.

Wybrane realizacje:

- Projekt wnętrza kościoła, projekt zakrystii, ołtarzy, autorstwo 27 obrazów, polichromia kilkunastu rzeźb; Kościół p.w. św. Pawła Apostoła; Zabrze; 2011-2021
- Projekt wnętrza zakrystii, autorstwo 2 obrazów: Archikatedra Chrystusa Króla; Katowice; 2017
- Zestanie Ducha Świętego, olej na płótnie; 220x400 cm; Parafia św. Pawła; Zabrze; 2017-2018
- Wniebowzięcie NMP, Malowidło na sklepieniu Kaplicy Matki Bożej; Parafia św. Pawła; Zabrze; 2017
- Dwa obrazy ołtarzowe Archanioł Michał (190x105 cm) oraz Święta Rodzina (250x144 cm); Kościół p.w. Michała Archanioła; Lwów Sichów, Ukraina; 2018-2019
- Marszałek Senatu Wojciech Trąmbczyński; olej na płótnie; 110x80; Galeria w Gmachu Sejmu Rzeczypospolitej; Warszawa; 2018
- Marszałek Sejmu Olga Krzyżanowska; Gmach Sejmu Rzeczypospolitej; obraz przeznaczony do Sali im. Olgi Krzyżanowskiej; 2021
- Tryptyk ołtarza głównego w kościele p.w. św. Maksymiliana Kolbe; Gardawice; 100/110/100x200; Olej na płótnie; 2021
- Projekt wnętrza, wyposażenia oraz realizacja 21 obrazów; Kaplica w Wyższym Śląskim Seminarium Duchownym; Katowice; 2017-21

fot. Marek Lalco

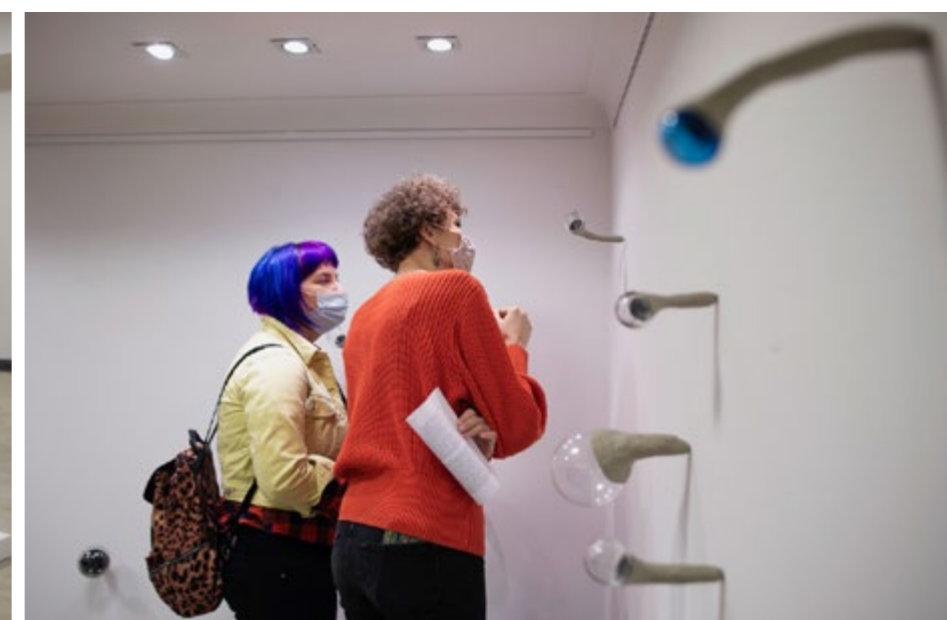
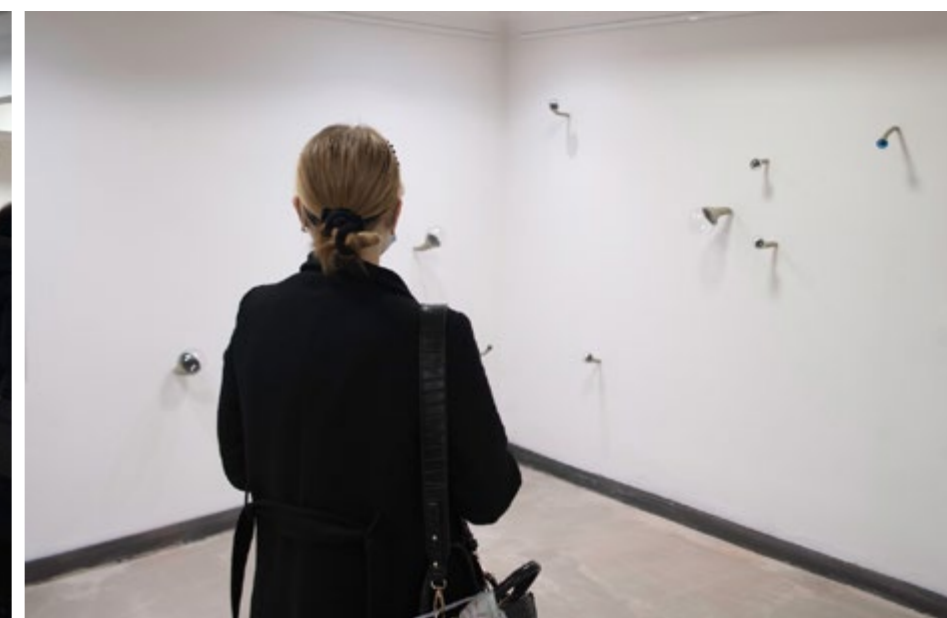
WYSTAWA KOLEKCJA INSTYTUTU SZTUK WIZUALNYCH, CZ. II: MŁODA KADRA

Kuratorzy: Marek Lalko, Lidia Głuchowska

W Galerii Rektorat można było oglądać drugą część wystawy poświęconej twórczej od ponad roku Kolekcji Instytutu Sztuk Wizualnych Uniwersytetu Zielonogórskiego. Tym razem zaprezentowane zostały prace młodej kadry, z których część wzbogaci istniejący już zbiór, obejmujący dotychczas ok. 20 obiektów. Tak jak poprzednio, wystawiane dzieła reprezentują szerokie spektrum technik i stylistyk oraz różne dziedziny sztuk wizualnych - malarstwo, instalację i multimedia - odnoszące się do tematyki do indywidualnych i zbiorowych doświadczeń egzystencjalnych.

Po klasyczne formy malarskie sięgają **Liwia Litecka** i **Cezary Bednarczyk**. W serii *Ptaki* (2019) stworzonej przez młodą artystkę w konwencji iluzjonistycznych martwych natur holenderskich *trompe l'oeil* malowanych na desce, ich martwe ciała ukazane na tle tkanin ułożonych na kamieniach, mają sprawiać wrażenie pograżonych we śnie i jakby ponownie przywoływanych do życia, wynoszonych ze sfery materii do świata wiecznej duchowości. Z kolei **Cezary Bednarczyk** w swych metaforycznych kompozycjach olejnych na płótnie stworzonych w tym roku (*We The People* i *Zanikanie*, 2022), podejmuje refleksję na ciemnych stronach ludzkiej natury, manifestujących się ze szczególną siłą w obecnych czasach - zawiści, zezwierzęcenia, wszechobecności i nagłości śmierci - niekiedy bliskich i bardzo młodych, którzy masowo odchodzą, a śladem ich istnienia pozostają już tylko fotografie.

Fotografia jako symbol utrwalania wspomnień jest także inspiracją dla **Kacpra Będkowskiego**. Z tego, w czasach cyfryzacji powszechnie stosowanego i „sprofanowanego”, medium wizualnego nie korzysta on jednak bezpośrednio, lecz za pomocą udrapowanych potyskliwych tkanin tworzy imitacje zdjęć morza w formie pocztówkowym. Siłą jego minimalistycznych prac z serii *Wspomnienia z wakacji* (2022) jest gra z iluzją optyczną - to, co na fotografii byłoby płaskie, tu jest przestrzenne i w oglądzie pod różnym kątem prezentuje się coraz to inaczej, tak, jakby fale i zarys horyzontu obserwowane były w naturze.

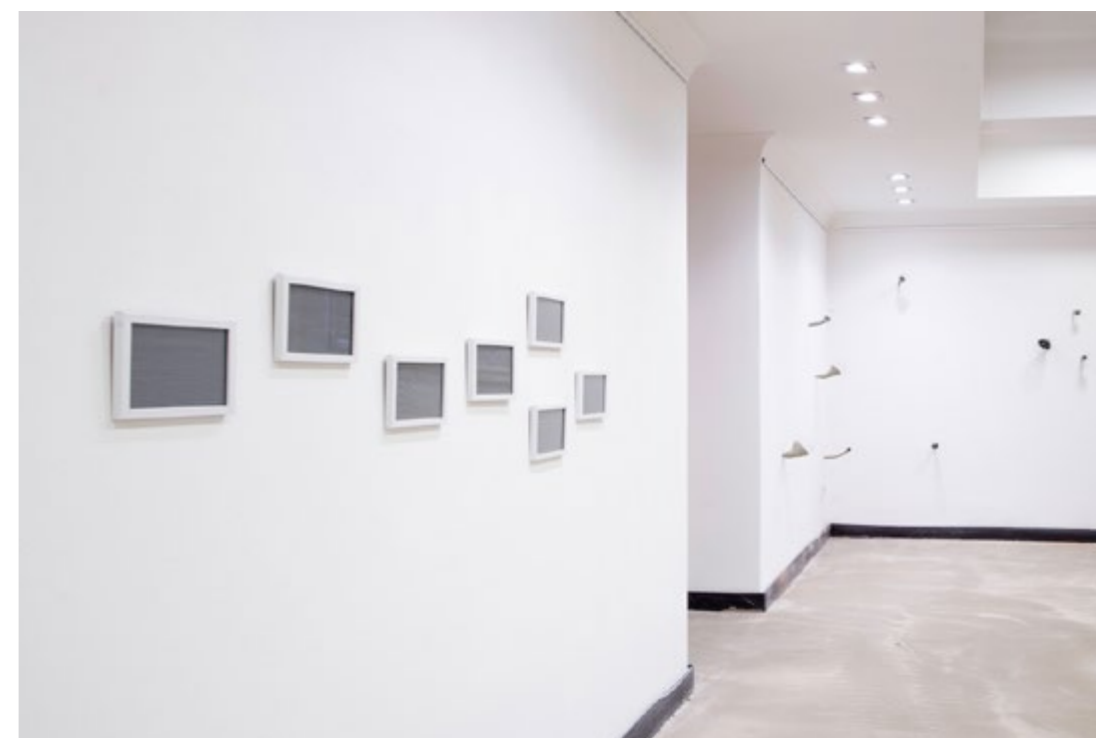
fot. Marek Lalko

Refleksja na temat zagarniania natury przez sztukę i sztuki przez naturę jest także tematem instalacji **Konrada Juścińskiego**, przedstawiającej *Organizmy - instrumenty* (2018) wykonane z wydrążonych tykw i naciągniętych na nie strun z żyłki. Mimo że uwiecznione na fotografii, wywołują one efekt synestezyjny, gdyż można odnieść wrażenie, iż umieszczone na tle mchu i grzybów oble organiczne, lecz zarazem regularnie zgeometryzowane konstrukcje lada moment, pod wpływem wiatru, rozbrzmia dźwiękiem, a jego powiew przyniesie oglądającemu zapach z lasu.

Pokrewny na poziomie semantycznym, choć osiągany za pomocą innych mediów przekaz, niesie praca **Karoliny Spiak** *10 oddechów* (2008-2019). Jest to zestaw obiektów o różnych wymiarach, wykonanych z dmuchanego szkła i poxiliny, nieco przypominających banki mydlane, lecz w przeciwieństwie do nich stabilnych i nieulatujących w powietrzu. Ten paradoks skojarzeniowy artystka wykorzystuje w sposób ambiwalentny - z jednej strony w miejscach skaz powstałych przy wypalaniu szkła grawerując „trwały” tekst, z drugiej - poprzez fragmentaryczność jego składni - eksponując efemeryczny charakter myśli, komunikacji i emocji.

W porównaniu do omówionych wcześniej prac multimedialna realizacja **Katarzyny Smugarzewskiej** ma charakter najbardziej „interwencyjny” w sensie społecznym i odnoszący się w czytelny sposób do realiów czasów pandemii. Trzy obiekty jej autorstwa zatytułowane *Strefa intymności* to popiersia manekinów, na których twarzach specjalnie zaprojektowane uprząże podtrzymują maski ochronne, stając się wieloznacznym sygnałem przymusu i zniewolenia, odnoszącym się zapewne i do kwestii wolności słowa. Będący uzupełnieniem tej instalacji film *(Nie)ważne* ukazuje zdjęcia kilkuset maseczek ochronnych sfotografowanych w różnych miejscach. To, co jeszcze niedawno było towarem deficytowym, szybko staje się śmieciem, przywodzącym na myśl aktualny dyskurs o ekologii. Ukazana w skali makro i zmnożona w toku projekcji maska urasta do rangi symbolu współczesności...

Lidia Gluchowska

WYSTAWA INSTYTUTU SZTUK WIZUALNYCH UZ NA 4 DESIGN DAYS 2022 REDESIGN W SZTUCE ARTYSTYCZNEJ I PROJEKTOWEJ

Design jest konsekwencją zainteresowania sztuki światem zewnętrznym. Inspirację do tworzenia artyści znajdują w otoczeniu - odwołują się do gotowych przedmiotów i adaptują je na cele artystyczne za pomocą wypracowanych przez siebie metod pracy. Innym sposobem działania jest przetwarzanie zużytych elementów, artystyczny recykling oraz nadawanie wybranym obiektom nowego życia - w formie małych form meblarskich czy to prac artystycznych. Na prezentowanej wystawie mamy do czynienia także z fascynacją historycznym liternictwem, typografią czy badaniem wybranych przedmiotów przez pryzmat światła. Wśród obecnych na targach prac pojawiają się też te, które są wynikiem zainteresowania i zgłębiania obszaru nauki i biologii.

Marta Gendera

W dniach od 27 do 30 stycznia 2022 r. w Międzynarodowym Centrum Kongresowym w Katowicach na tegorocznej edycji targów 4 DESIGN DAYS określanych jako największe w tej części Europy święto architektury, designu i nieruchomości, kadra pedagogiczna, pracownie artystyczne i projektowe Instytutu Sztuk Wizualnych, Wydziału Artystycznego, Uniwersytetu Zielonogórskiego zaprezentowały wystawę zatytułowaną *REDESIGN w sztuce artystycznej i projektowej*.

Wystawa jest wynikiem m.in. współpracy badawczo-projektowej z firmami zewnętrznymi i prezentuje projekty z wykorzystaniem nietypowych materiałów recyklingu - turbin wiatrowych, we współpracy z Przedsiębiorstwem Wielobranżowym Anmet Andrzej Adamcio. Projekty i prototypy zrealizowano w myśl zasady redesignu. Koncepty poszukują nowej funkcji dla skrzydeł turbin wiatrowych wykonanych z włókna szklanego i żywicy.

Na wystawie pojawiły się również projekty zespołu PETarda Design - wzornicze formy z filców PET dla komfortu akustycznego wnętrz, realizowane dzięki konkursowi "Klakson - Impuls dla Innowacji" CPiTT UZ, przy współpracy z firmą abiLine.

fot. Wiktoria Mirecka

fot. Anna Owsian, Anna Wojciechowska

Na wystawie zaprezentowano prace artystów, pracujących w Instytucie Sztuk Wizualnych:

Paweł Andrzejewski - *Outside*; 100x70 cm; 2022; pianka; druk pigmentowy.

Radostaw Czarkowski - Projekt Wingsy - projekcja jednego z elementów większego cyklu instalacji land art, opartych w swym założeniu na konstrukcji wykreowanej z pojedynczego i powielonego modułu, jakim jest skrzydło turbiny wiatrowej.

Miroslaw Gugała - Realizacja autorska kaligrafii na skrzydle turbiny wiatrowej.

Marek Lalko - Obiekt wykonany z elementu powiększalnika Axioma 1a Filtr pomarańczowy. Dwie fotografie analogowe okrągłe 6 cm na materiale transparentnym. Źródło światła led.

Alicja Lewicka-Szczegół - *Struktura biologiczna*; obiekt; technika własna; ok. 25x20x30 cm; złożony z miękkich modułów zawierających transparentne wydruki cyfrowe - obrazy fragmentów ciała i roślin. Obiekt podświetlony wewnętrznym światłem.

Paulina Komorowska-Birger - *POLSKI KRYSZTAŁ*; 20x30x35 cm; szkło ołowiowe; szkło witrażowe kształtowane na gorąco. Praca z obszaru pytań o polską rzeczywistość.

Anna Owsian - *Refurniture* - stół okolicznościowy i siedzisko z elementów skrzydeł turbin wiatrowych. Meble zostały zaprojektowane w myśl zasady redesignu. Do realizacji form użyto materiału recyklingowego - fragmentu skrzydła turbiny wiatrowej. Organiczny kształt skrzydła posłużył jako inspiracja do realizacji mebli. Meble powstały przy współpracy z Przedsiębiorstwem Wielobranżowym Anmet.

Joanna Legierska-Dutczak - Panele i przegrody akustyczne z kolekcji *Smrek*; kolekcja inspirowana pejzażami Beskidów - smukłością, rytmem, strzelistością świerków; panele podwieszane - 120x240x0,9 cm; parawan akustyczny - 180x120 cm.

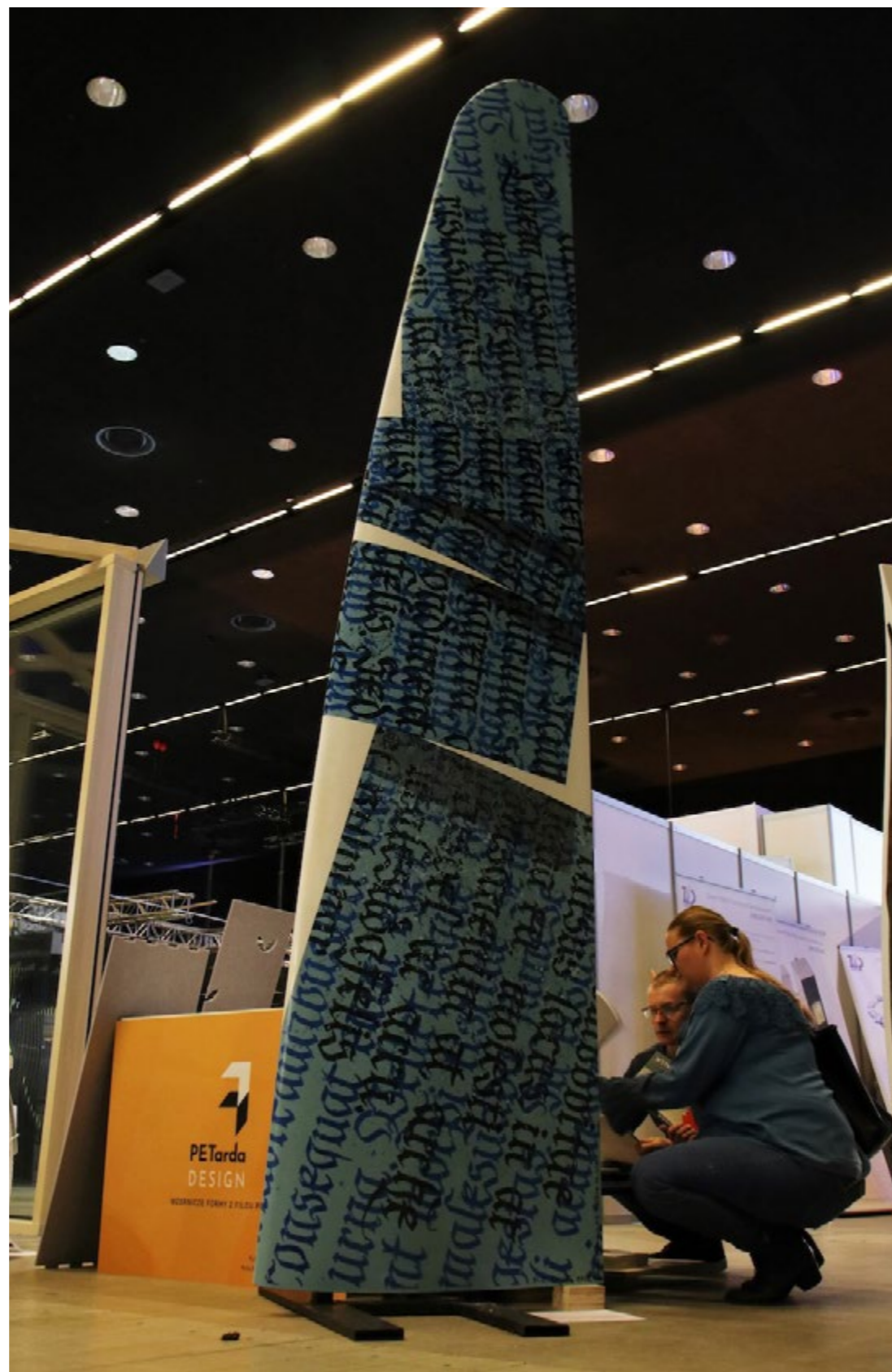
Na wystawie zaprezentowano także wybrane prace zrealizowane przez zespół z Koła Projektowego PETarda Design, autorstwa studentek Pauli Jarosz i Anny Wojciechowskiej - panele i przegrody akustyczne z kolekcji „Z inspiracji modernizmem” oraz Weroniki Paśnik - przegrody akustyczne z kolekcji „Minimal”.

W prezentacji wzięły udział również prace studentek II roku I st. *architektury wnętrz*, laureatek konkursu na projekt formy architektonicznej z elementów skrzydeł turbin wiatrowych: I miejsce: Weronika Paśnik, II miejsce: Nina Strzelecka, III miejsce: Ewa Kulewicz.

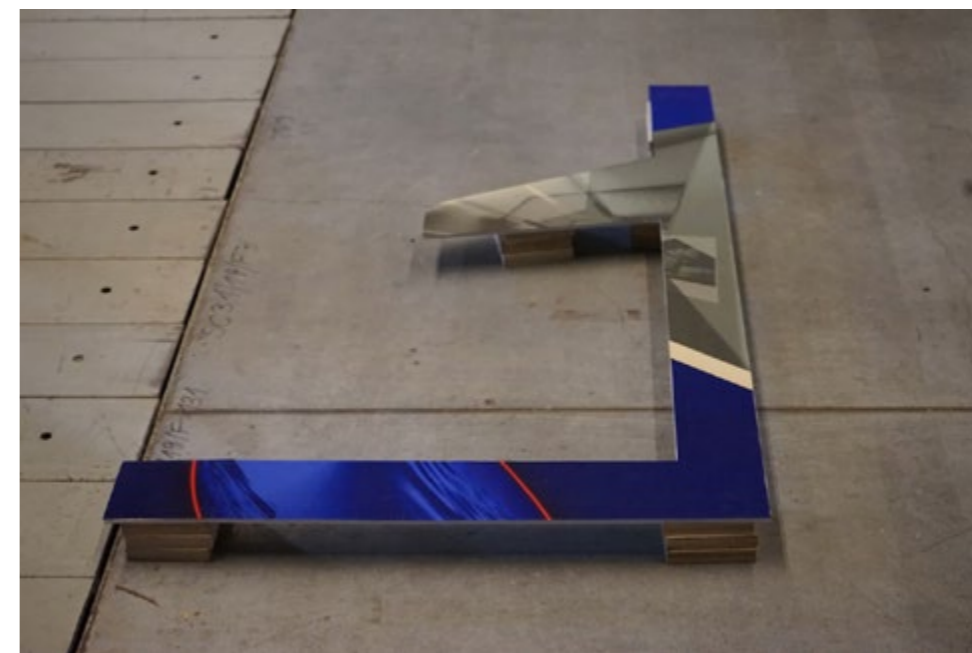
Przewodnikami po wystawie byli członkowie Koła Naukowego Studentów „Koła Projektowego” UZ, studenci II i III roku studiów I st. *architektury wnętrz*: Klaudia Bigaj, Nina Strzelecka, Martyna Skoczylas, Julia Sytyk, Ewa Kulewicz, Oliwia Olszewska, Wiktoria Mirecka, Jakub Zatwarnicki pod okiem opiekuna Koła - Joanny Legierskiej-Dutczak.

Wystawa cieszyła się dużym powodzeniem wśród wystawców, jak i zwiedzających. Nawiazywane kontakty są niezbędnym elementem rozwoju kształcenia zarówno na kierunkach projektowych, jak i czysto artystycznych.

Anna Owsian
Joanna Legierska-Dutczak

fot. Anna Owsian

fot. Anna Owsian

fot. Wiktoria Mirecka

OBRAZY (Z) PAMIĘCI

Marek Lalko

ĆWICZENIA O RZECZACH I CZASIE

Galeria Nowy Wiek
Muzeum Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze
11.02–14.03.2022

Kurator wystawy
Alicja Lewicka-Szczegóła

Muzeum Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze zaprezentowało zestaw prac Marka Lalko w ekspozycji zatytułowanej *Ćwiczenia o rzeczach i czasie*, która zgromadziła zarówno realizacje przygotowane w ramach zakończonego przewodu doktorskiego, będące w istocie próbą zmierzenia się z fenomenem czasu i pamięci w materii obrazu fotograficznego, ale także inne, wykraczające poza tak zarysowaną perspektywę. Kuratorka wystawy (a także promotorka), Alicja Lewicka-Szczegóła w swoich komentarzach wskazuje na konsekwencję w eksplorowaniu przez autora określonych obszarów - selektywności percepcji, tak charakterystycznej zarówno dla procesów pamięci, jak i obrazów fotograficznych oraz względnej trwałości tak uzyskiwanych obrazów i wiązanych z nimi treści.

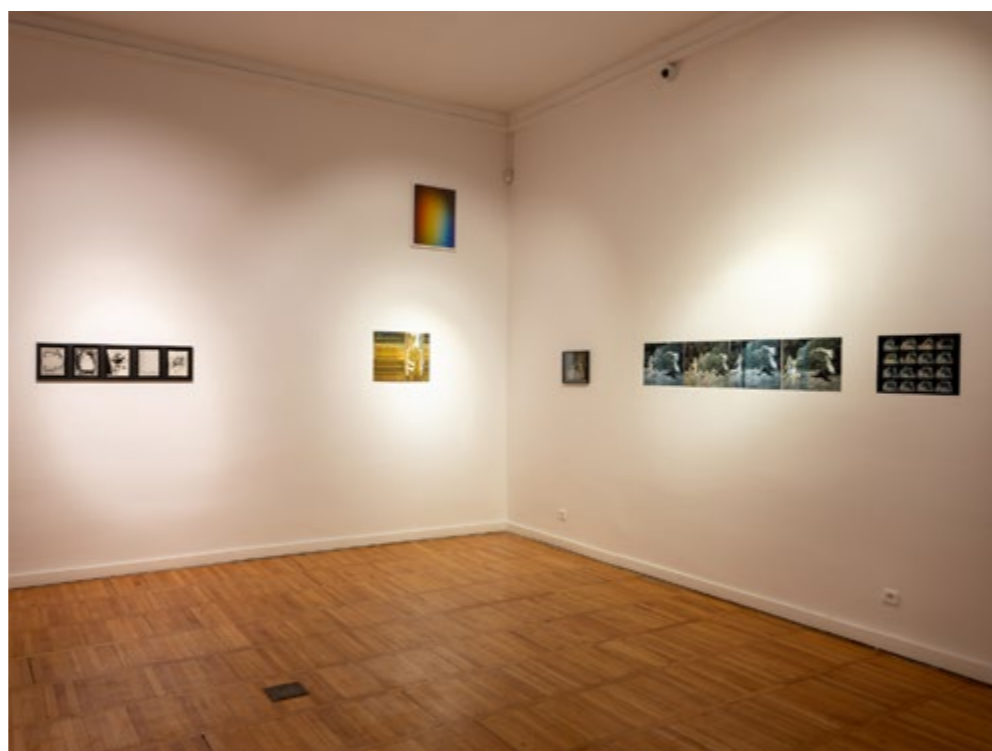
Fotografia jest sztuką, która harmonizuje szereg antynomicznych komponentów, asymiluje i uzgadnia przeciwstawne cele. Od samego początku usiłowaniu wierniej

40 dokumentacji rzeczywistości towarzyszyły próby twórczych modyfikacji obrazu, technika i automatyzm zderzały się z wrażliwością i indywidualizmem, klasyczne kryteria estetyczne wypierały eksperymenty formalne. Tak jest także z pracami Marka Lalco, w których znajdziemy ów dialektyczny splot oraz rozpoznanie, że sztuka jest nie tylko jedną z form symbolicznego komunikowania się, ale także polem reprodukcji usankcjonowanych mechanizmami kultury śladów - że jest specyficznym produktem pamięci zbiorowej, a więc tej pamięci, która zachowuje indywidualne doznania oraz jednostkowe wspomnienia. Tym samym artystyczna praktyka poza swoim kreatywnym potencjałem i estetycznym kontekstem generuje rekonfigurujący pole wiedzy dyskurs - eksponuje, utrwala i przekształca treść doświadczenia. Technologicznie udoskonalane narzędzia do produkowania i reprodukcji obrazów pomnażają, zagęszczają przestrzeń doświadczenia, ale także poszerzają residuum pamięci. Jednak w tym wypadku to gest twórcy przesądza o kształcie tego zasobnika, wyznacza tor możliwych interpretacji.

Celem współczesnych praktyk artystycznych tak mocno związanych z nowymi technologiami nie jest, jak zauważył Vilem Flusser, wytwarzanie dzieł sztuki jako atrakcyjnych przedmiotów, lecz raczej programowanie przeżyć. Tym samym te nowe narzędzia - poza wytwarzaniem iluzji (ładu, czasu, równowagi, rzeczywistości) - w istocie zmieniają świat. Marek Lalco, idąc tym tropem, świadomie eksploruje zakamarki indywidualnej pamięci. Jednocześnie eksperymentując z obrazem próbuje uzasadnić, że fotografia jest nie tylko artystyczną formą jego modyfikacji, ale i technologicznie rozwiniętym narzędziem kodowania informacji i wyzwiania afektów.

Fotografia została potraktowana przez niego jako wehikuł czasu - przenosi nas bowiem w świat miniony, odzyskuje dla nas „stracony czas” - ale także jako narzędzie dystansowania się wobec tradycyjnego wymogu adekwatności i mimetyczności poprzez eksperymenty z przetwarzaniem obrazu, nowe techniki i rekontekstualizację. Jej fizyczność a także mechanizm wielokrotnie już zostały przyrównane do procesów utrwalania treści w naszych umysłach. Zapisane na tradycyjnym nośniku obrazy fotograficzne ulegają bowiem podobnej erozji jak substraty naszej pamięci. Nawet jeśli są to początkowo złożone kompleksy zarejestrowanych układów przestrzennych przedmiotów adekwatnie oddające fenomenalną złożoność chwili, to wraz z czasem wyrazistość tych obrazów słabnie, kontury się zacierają, kolory blakną. Co prawda, nowe technologie umożliwiają ograniczenie strat, spowolnienie procesu rozpraszania się informacji, jednak jak dotąd nie znamy takiego nośnika, takiego rezerwuaru danych, który byłby absolutnie trwały. Dlatego czas nieubłaganie rozmywa obrazy, niezależnie od tego, czy analizujemy ich fizyczne substraty, czy też mentalne reprezentacje. Jednocześnie pozostają one jako fragmenty naszego wizerunku świata jednostkami sensu - stanowią gwarancję jego stabilności i trwałości.

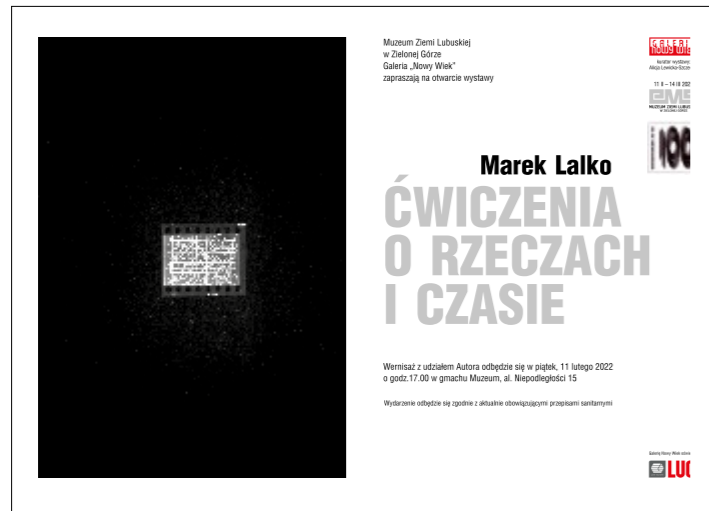
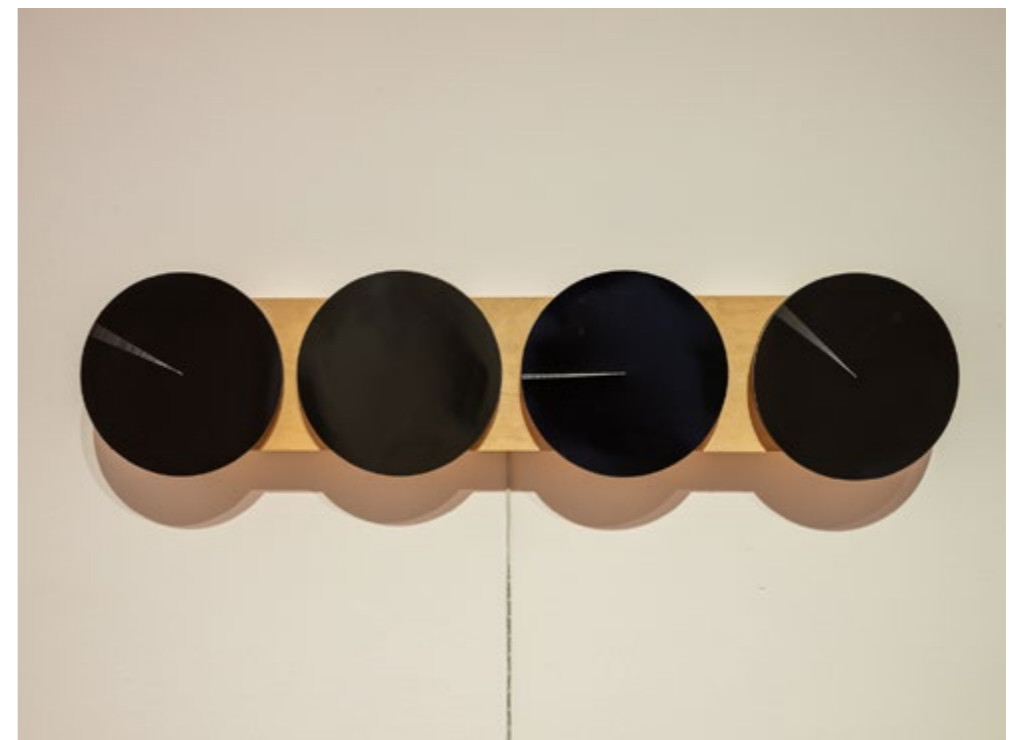
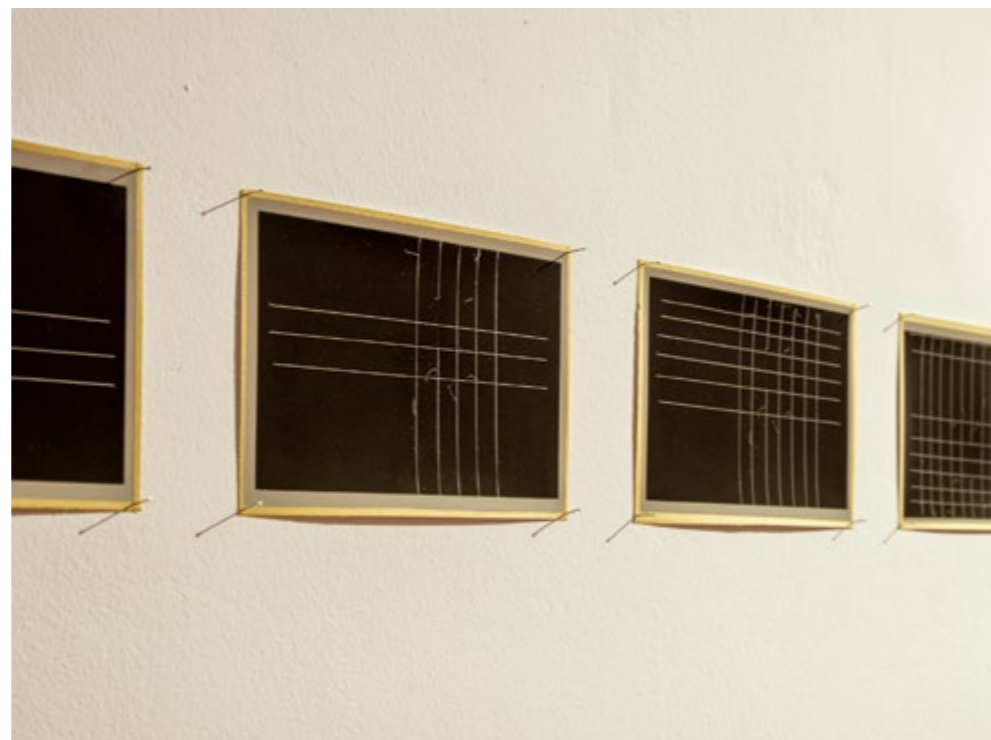
Stąd tak ważną funkcję pełni utrwalanie obrazów jako tworzenie archiwum wyobrażeń, czy raczej konstruowanie imaginarium. W konsekwencji archiwizacja staje się nie tylko jedną z funkcji utrwalania treści poznawczych, ale także koniecznością zasilania pamięci zarówno w jej indywidualnym, jak i zbiorowym wymiarze. W praktyce artystycznej Marka Lalco powraca właśnie to przekonanie, jednak osadzone w nowoczesnej świadomości - dotyczące kreatywnej funkcji fotografii, jej intencjonalności (zarówno w obszarze twórczym jak i odbiorczym) oraz modyfikowalności. Jednocześnie obecne jest jeszcze nieco anachroniczne przeświadczenie, że technologicznie wzbogacone praktyki twórcze jedynie korygują

(na przykład estetycznie) dotychczasowe treści, nie zaś diametralnie zmieniają świat.

Dynamika technologicznych przemian w zakresie utrwalania i przechowywania obrazów jest tak duża, że zdaje się wygaszać wcześniejszą fascynację możliwościami ich modyfikacji i reprodukcji. Być może jest ona także paradoksalnie przestanką tych wszystkich poszukiwań warsztatowych, które zwracają się ku nośnikom fotochemicznym jako podstawie eksperymentów wizualnych. Taki sposób sięgania do niejako „naturalnych” procesów miałby osłabić supremację cyfrowych obrazów. Stąd w niektórych pracach Marka Lalko dostrzec możemy ucieczkę od fotografii jako rezultatu „działania aparatu” do fotografii jako konsekwencji eksperymentu technicznego, co może być interpretowane jako próba zniesienia technologicznego reżimu, ale także doświadczenie z przygodnością związane z niekontrolowanymi procesami fizyko-chemicznej modyfikacji obrazu.

Artur Pastuszek

Marek Lalko (ur. 1974 roku w Sulęcinie), artysta sztuk wizualnych, nauczyciel akademicki. Absolwent grafiki oraz malarstwa na Wydziale Artystycznym Uniwersytetu Zielonogórskiego. Obydwa dyplomy zrealizował postępując się medium fotograficznym. Dysertację doktorską pt. *Cytaty czasu i pamięci. Obiekty intermedialne* obronił na Wydziale Sztuki Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego w Radomiu w 2020 r. Obecnie jest adiunktem w Instytucie Sztuk Wizualnych UZ, gdzie prowadzi II Pracownię Fotografii.

W latach 2018–2021 prowadził Galerię Rektorat UZ, jest kuratorem galerii fotografii "Na dole" w Instytucie Sztuk Wizualnych UZ. Od 2011 r. współpracuje z Fundacją Salony, gdzie prowadzi otwartą pracownię fotograficzną.

W swojej działalności artystyczno-edukacyjnej zajmuje się tradycyjną fotografią analogową oraz cyfrową, a także obrazem jako językiem sztuki. Fotografia i film pozwalają mu na poszukiwania nowego i obserwację w obrębie tego fascynującego medium. Sam zapis obrazu umożliwia odkrywanie nowych wymiarów przedstawienia obrazu zarejestrowanego mechanicznie.

Prace Marka Lalko są prezentowane na stronie: www.lalko.com

Obecnie nieobecni(e) 2021 (13.02.2021)
 Biennale Grafiki Studenckiej 2021 (13.02.2021)
 Galeria PWW w Zielonej Górze

Katsiaryna Kardash, fot. Tomasz Kielbicki

KATSIARYNA KARDASH – LAUREATKĄ KONKURSU ABSOLWENT EXTRA

Z radością informujemy, że laureatką w konkursie Absolwent Extra 2020/2021 z Wydziału Artystycznego została Katsiaryna Kardash - absolwentka studiów I stopnia na kierunku *grafika*, a obecnie studentka studiów II stopnia na kierunku *sztuki wizualne*. Laureatka otrzymała statuetkę z rąk rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego prof. Wojciecha Strzyżewskiego w uznaniu za swoje osiągnięcia artystyczne, organizacyjne, wyniki w nauce oraz za ocenę pracy licencjackiej. Promotorem części artystycznej pracy licencjackiej pt. *Obecnie nieobecni(e)* był dr Piotr Czech, a części teoretycznej pt. *Kandinsky, Malewicz, Rodczenko - o duchowości w sztuce* - dr Lidia Głuchowska.

Katsiaryna Kardash to początkująca artystka białoruskiego pochodzenia. Z wykształcenia - folklorysta, etnograf, grafik. Inspiracje do swoich prac czerpie z historii, tradycji, symboliki ludowej, własnych doświadczeń i przeżyć, próbując połączyć dwa światy przeszłość i współczesność, dziedzictwo i przyszłość.

Poniżej fragmenty recenzji prof. UZ Heleny Kardasz:

Projekt *Obecnie nieobecni(e)* stanowi refleksję, odniesienie do obszaru doświadczania rzeczywistości przez

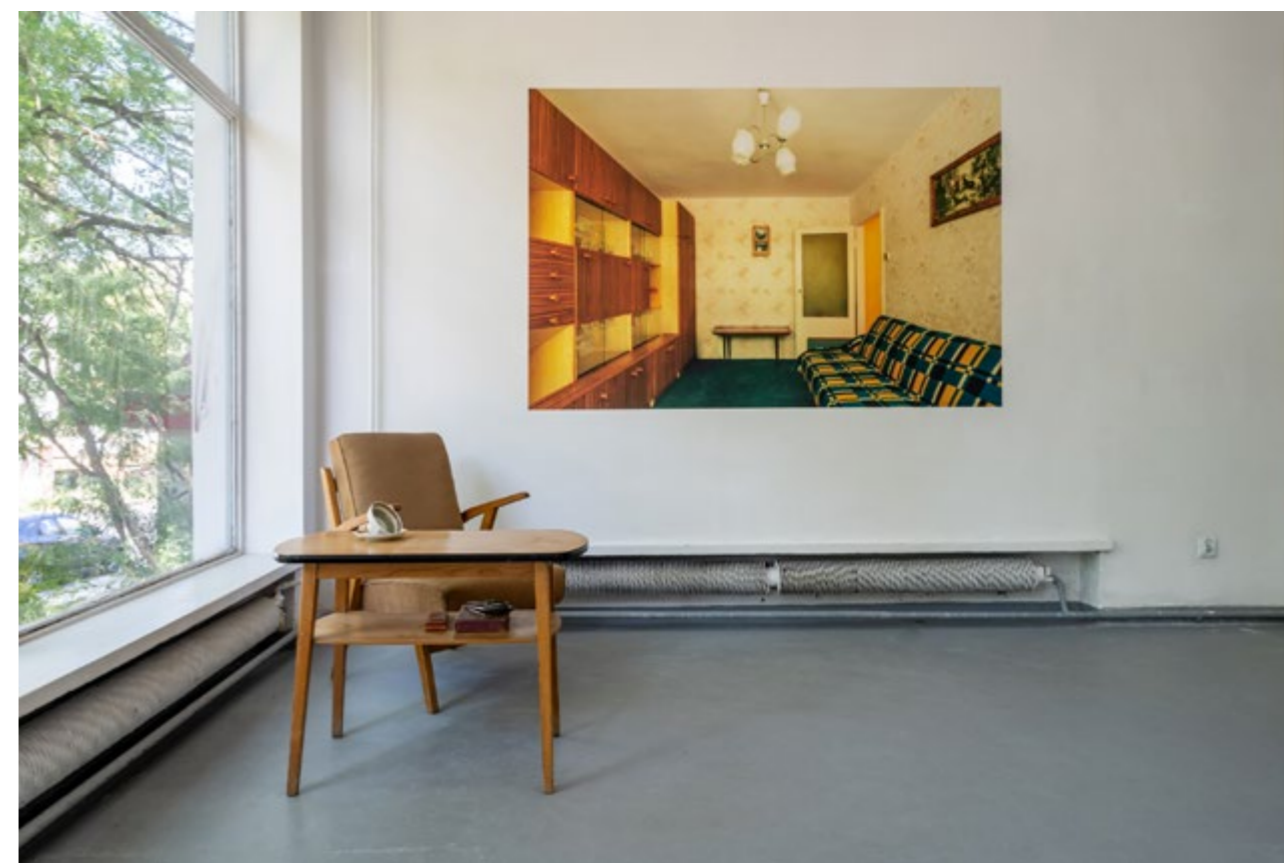
człowieka, w wymiarze egzystencjalnym. Katsiaryna Kardash przedstawia wielowątkową opowieść, w której pierwsoplanowe znaczenia budują dokumentalne fotografie wielkoformatowe. Wielomiesięczny przedział czasowy realizacji projektu pozwolił autorce na wykonanie zdjęć w różnych przestrzeniach opustoszałych mieszkań prywatnych. Kardash pogłębia refleksję o tytułowej nieobecności - poprzez punkt widzenia aparatu fotograficznego - dokonuje wyboru rejestrowanych fragmentów rzeczywistości w sposób uporządkowany. Przeważają ujęcia wykonane niejako do odbiorcy, i jednocześnie fotografowanego wnętrza - „na wprost”. Taki sposób widzenia przestrzeni poprzez fotografię zwraca uwagę na obraz destrukcji, potęguje odczucie pustki. [...]

Innym, istotnym elementem projektu *Obecnie nieobecni(e)*, jest wykorzystany przez autorkę sposób widzenia aparatu fotograficznego podczas rejestracji - „z góry”. [...] Fotografia przedstawia pokój, z drobnymi przedmiotami codziennego użytku rozrzuconymi w nieładzie. Przy stole stoi pusty wózek inwalidzki. Na podłodze wzorzysty dywan. Sposób widzenia autorki fotografującej przestrzeń „z góry” może odnieść uwagę odbiorcy na - „spojrzenie z oczu Boga”. [...]

Autorka w sposób bardzo przemyślany i umiętny, łączy różne formy wypowiedzi artystycznej, tworząc spójną znaczeniowo całość. Niewątpliwie, gest formalny Kardash intensyfikuje obszar mistycyzmu, pewien rodzaj uduchowienia wynikający między innymi z niejednoznaczności kreowanych sytuacji. [...] Wspólny obszar

Katsiaryna Kardash, Grafika, Licencjat 2021, Wystawa

dla fotografii, zgromadzonych przedmiotów i projektów druków, to między innymi „wyblakłość” - estetyka ciepłej i „przygaszonej” temperatury barwowej charakterystycznej dla dawnych zdjęć z końca XX w., przechowywanych na przykład w archiwach domowych. Dokonuje się swego rodzaju trwanie, pętla, gdy „przeszłość przeobraża się w przyszłość” (obraz wideo), a odczuwanie terażniejszości jest wyłącznie pozorne - o czym mówi tytuł projektu. [...]

Wystawy i nagrody:

1. Biennale Grafiki Studenckiej *Bunt XI* - Poznań 2019;
2. Open Call *Transgresja* w Gieszynie 2019;
3. Open Call *Fala* Poznań - Zielona Góra 2019;

4. Konkurs dla młodych artystów I edycja *A co z wartościami?* III nagroda w kategorii fotografia Wrocław, Centrum Historii Zajeżdźnia 2019;
5. Stypendium naukowe Uniwersytetu Zielonogórskiego 2019/2020;
6. Wystawa indywidualna *SCHEDA* galeria PWW Zielona Góra 2020;
7. XII edycja konkursu *Portret 2020* Wyróżnienie - To Dobry Kurs, Warszawa 2020;
8. Wystawa pokonkursowa *Granice wolności* centrum kultury Agora, Wrocław 2020;
9. Wystawa zbiorowa *Wiśniowa 10/2* Galeria Nad - Pod na Uniwersytecie Artystycznym im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu 2021;
10. Wystawa indywidualna *Obecnie nieobecni(e)* galeria PWW, Zielona Góra 2021;
11. Konkurs dla młodych artystów II edycja *A co z wartościami?* I nagroda w kategorii fotografia Wrocław, Centrum Historii Zajeżdźnia 2021.

WYDZIAŁ BUDOWNICTWA, ARCHITEKTURY I INŻYNIERII ŚRODOWISKA

PROFESOR ADAM WYSOKOWSKI W RADZIE NAUKOWEJ INSTYTUTU BADAWCZEGO DRÓG I MOSTÓW

Z przyjemnością informujemy, że prof. dr hab. inż. Adam Wysokowski z Instytutu Budownictwa Uniwersytetu Zielonogórskiego, 20 grudnia 2021 r. został powołany przez Ministra Infrastruktury, Andrzeja Adamczyka, do Rady Naukowej Instytutu Badawczego Dróg i Mostów. Instytut został utworzony w roku 1955 z siedzibą w Warszawie. Jego ówczesna nazwa to Instytut Budownictwa Drogowego (IBD). Obecna nazwę IBDiM Instytut uzyskał w 1974 r.

Od początku swojej działalności Instytut zajmował się w sposób kompleksowy rozwojem techniki drogowej, kolejowej i mostownictwem. Wraz z upływem czasu rosły wyzwania, którym trzeba było sprostać, związane między innymi z budową autostrad i dróg szybkiego ruchu, z projektowaniem nowych linii kolejowych, obwodnic miast, wiaduktów i mostów, czy ze wdrażaniem nowych technologii materiałowych. Wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań, a także wykonywanie wszechstronnej diagnostyki stanu technicznego istniejących dróg i obiektów mostowych, umożliwiały nowoczesne laboratoria wyposażone w unikalną aparaturę oraz specjalistyczne biura projektowe. Natomiast Rada Naukowa IBDiM stanowi organ doradczy oraz opiniodawczy Instytutu i jednocześnie jest ciałem inicjującym wiele jego

przedsięwzięć w zakresie między innymi działalności badawczo-technicznej.

Obecnie Instytut Badawczy Dróg i Mostów, oprócz swojej głównej siedziby w Warszawie, ma również dwie filie - w Kielcach i Żmigrodzie. Filia żmigrodzka o nazwie Ośrodek Badań Mostów, Betonów i Kruszy w Żmigrodzie jest nam szczególnie bliska, gdyż właśnie z tym zakładem Profesor Adam Wysokowski jest mocno związany. Profesor, będąc w latach 1986-2007 pracownikiem IBDiM w Warszawie, zorganizował i następnie kierował filią Instytutu w Żmigrodzie.

Na Uniwersytecie Zielonogórskim Profesor od 2004 r. kieruje Zakładem Dróg, Mostów i Kolei, który współtworzył w strukturach Instytutu Budownictwa UZ. Jednocześnie jest znanym i cenionym specjalistą o randze międzynarodowej z zakresu transportu drogowego i kolejowego, czego dowodem jest zaangażowanie i członkostwo Profesora w licznych organizacjach naukowych i technicznych krajowych i zagranicznych, między innymi w IABSE (Internacional Association for Bridge and Structural Engineering), ASCE (American Society of Civil Engineers). W latach 90. był Głównym Koordynatorem funkcjonującego do dziś Systemu Gospodarki Mostowej. Działal w różnych komisjach i sekcjach Polskiej Akademii Nauk. Wśród wielu innych był również członkiem Normalizacyjnej Komisji Problemowej ds. Obiektów

Mostowych przy Polskim Komitecie Normalizacyjnym, a także członkiem Zarządu Głównego Związku Mostowców RP. Jest ekspertem Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości i Narodowego Centrum Badań i Rozwoju. W roku 2016 został mianowany ekspertem Unii Europejskiej w prestiżowym Programie Horizon 2020. Należy zaznaczyć, że już wcześniej był ekspertem UE ds. transportu powierzchniowego.

Efekty pracy naukowo-badawczej Profesora były wdrażane w licznych innowacyjnych przedsięwzięciach w infrastrukturze komunikacyjnej, np. w zakresie technologii bezwypokopowych, w dziedzinie przejść dla zwierząt, technologii nawierzchni modyfikowanych dodatkami gumowymi, systemów odwodnień dróg i mostów, nowoczesnych dylatacji wysokomodyfikowanych i innych. Profesor zajmuje się również badaniem i oceną trwałości i nośności obiektów mostowych. Za całokształt działalności, w tym także dydaktycznej, w 2020 r. został nadany Mu decyzją Prezydenta RP tytuł Profesora nauk inżynieryjno-technicznych. W styczniu 2022 roku Prezydent Miasta Zielona Góra Janusz Kubicki nagrodził prof. Adama Wysokowskiego i 10 innych profesorów UZ, za uzyskanie tytułu profesora belwederskiego.

Panu Profesorowi Adamowi Wysokowskiemu serdecznie gratulujemy zaszczytnej nowej funkcji i życzymy satysfak-

cji z pracy twórczej i dalszych osiągnięć w szeroko ujmowanej dziedzinie transportu naziemnego oraz szczęścia w życiu osobistym.

Marek Dankowski

GRANTY REKTORSKIE DLA PRACOWNIKÓW IB, IIS I IAIU

W styczniu 2022 r. działająca przy Uniwersytecie Zielonogórskim Kapituła Własnego Funduszu Stypendialnego, której przewodniczył dr hab. inż. Marcin Mrugański, prof. UZ - prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą, rekomendowała w skali całej Uczelni 149 naukowców do wyróżnienia stypendiami o nazwie Grant Rektorski. Stypendia te przyznaje się zarówno pracownikom naukowym UZ jak i doktorantom, którzy w minionym 2021 roku uzyskali dużą liczbę punktów w jednostkowym slocie publikacyjnym, zgodnie z obowiązującymi przepisami o jakości działalności naukowej. Osoby wyróżnione zakwalifikowane zostały do trzech grup w zależności od liczby uzyskanych punktów.

W Instytucie Budownictwa UZ, za zdobycie powyżej 200 punktów, wyróżnione zostały: prof. Maria Mrówczyńska i dr inż. Anna Staszczuk, natomiast w Instytucie Inżynierii Środowiska UZ: prof. Barbara Amon, prof. Wilfried Winiwarter i prof. Tadeusz Kuczyński.

Za uzyskanie co najmniej 140 punktów w jednostkowym slocie publikacyjnym, w Instytucie Budownictwa wyróżnieni zostali: dr inż. Paweł Błażejowski, prof. Jacek Korentz, dr inż. Arkadiusz Denisiewicz i prof. Adam Wysokowski. W Instytucie Inżynierii Środowiska wyróżnienie w tej grupie uzyskała dr inż. Izabela Krupińska.

Za uzyskanie co najmniej 100 punktów, w Instytucie Budownictwa UZ wyróżniono prof. Annę Bazan-Krzywożarską i prof. Beatę Nowogońską. W Instytucie Inżynierii Środowiska wyróżnienia w tej grupie zostały przyznane prof. Sylwii Myszograj, dr inż. Ewelinie Płucienik-Koropczuk, prof. Zygmuntovi Lipnickiemu i dr inż. Anicie Jakubaszek. Wyróżniona także została prof. Marta Skiba z Instytutu Architektury i Urbanistyki UZ.

Wszystkim nagrodzonym osobom składamy serdeczne gratulacje.

Marek Dankowski

AGATA BORUSZEWSKA ZWYCIĘZCZYNIĄ KONKURSU „ABSOLWENT EXTRA”

Miło nam poinformować, że mgr inż. arch. Agata Boruszewska, która pracę dyplomową na kierunku *architektura* obroniła w październiku 2021 r., została „Absolwentem Extra” miesiąca lutego 2022 r.

Agata Boruszewska ukończyła studia stacjonarne II stopnia z wyróżnieniem na Wydziale Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Uniwersytetu Zielonogórskiego w Instytucie Architektury i Urbanistyki. Jej praca magisterska zrealizowana pod kierunkiem naukowym dr inż. arch. Justyny Juchimiuk (promotor) i mgr. inż. arch. Michała Gołańskiego (promotor pomocniczy) nosi tytuł *Planetarium im. Marii Kunie w Świdnicy*. Jak informuje sama Autorka - Mój projekt jest koncepcją obiektu położonego na trzech okręgach - symbolicznym połączeniem dwóch znaków nieskończoności wraz z planetami i ich osiami obrotu. Zapropjektowany obiekt charakteryzuje się niezwykle ciekawą formą architektoniczną, co w połączeniu z różnymi rozwiązaniami proekologicznymi zostało docenione przez jury Konkursu *Drewno w Architekturze*, który jest organizowany przez Wydział Architektury Politechniki Białostockiej. Praca Agaty Boruszewskiej została wyróżniona i znalazła się w gronie 13 najlepszych prac dyplomowych z nominacją do nagrody głównej.

Mgr Agata Boruszewska już w czasie studiów aktywnie uczestniczyła w życiu akademickim. Była między innymi przewodniczącą koła naukowego „ArchiWizja”, sekretarzem koła naukowego „Historia Kotem się Toczy”, członkiem koła naukowego „Architektura w Przestrzeni Zrównoważonej” i członkiem Komisji Stypendialnej Studentów. Startowała też z powodzeniem w licznych konkursach tematycznych organizowanych na Uniwersytecie Zielonogórskim, zdobywając nagrody i wyróżnienia. Na przykład w 2017 r. uzyskała I miejsce w konkursie rysunkowym „Wygraj szkielet Buildera”, w 2019 r. I nagrodę w wydzia-

lowym konkursie fotograficznym w kategorii „Zapomniana Architektura”, w 2021 r. I i II miejsce w konkursie wydziałowym „Archi-Akcja” i kilka innych laurów.

Obecnie Agata Boruszewska jest zatrudniona w biurze projektowym, ale nie straciła kontaktu z macierzystą Uczelnią, gdzie na I roku architektury prowadzi zajęcia ze studentami z technologii informacyjnej.

Mgr inż. arch. Agacie Boruszewskiej serdecznie gratulujemy osiągnięcia wspaniałych sukcesów i życzymy dalszej efektywnej aktywności w ramach tej pięknej dziedziny, jaką jest architektura, a także szczęścia i wszelkiej pomysłowości w życiu osobistym.

Marek Dankowski

WYDZIAŁ INFORMATYKI, ELEKTROTECHNIKI I AUTOMATYKI

RELABEMA

Platforma cyfrowa wspierająca zdalną realizację ćwiczeń laboratoryjnych w elektrotechnice, mechatronice i automatyce - projekt wspierający zdalne nauczanie

Pandemia COVID-19 wymusiła zdalny tryb nauki w szkołach podstawowych, ponadpodstawowych i wyższych. Zdalny tryb nauki spowodował, że zajęcia praktyczne w technicznych szkołach ponadpodstawowych i w uczelniach technicznych albo w ogóle nie były realizowane, albo były realizowane w bardzo wąskim i uproszczonym zakresie. Prowadzenie kształcenia w taki sposób uniemożliwia osiągnięcie właściwych rezultatów kształcenia, w szczególności w zakresie studiów inżynierskich i praktycznych. Odpowiedzią na problemy wynikające ze zdalnego trybu nauki jest projekt *Digital platform supporting REmote LABoratory classes in Electrical engineering, Mechatronics and Automation / RELABEMA*, który jest realizowany w ramach programu ERASMUS+ „Partnerstwa strategiczne na rzecz edukacji cyfrowej w sektorze szkolnictwa wyższego”. Pro-

jekt jest realizowany przez konsorcjum sześciu ośrodków akademickich oraz jednej ponadpodstawowej szkoły technicznej. Liderem projektu jest Politechnika Śląska, a partnerami są: Uniwersytet Zielonogórski, Tallinn University of Technology, Vilnius Gediminas Technical University - Vilnius Tech, University Politehnica Timisoara, Technische Hochschule Mittelhessen oraz Zespół Szkół Technicznych z Wodzisławia Śl.

Wykonawcami projektu, ze strony Uniwersytetu Zielonogórskiego, są pracownicy Instytutu Metrologii, Elektroniki i Informatyki (IMEI): prof. dr hab. inż. Ryszard Rybski, dr inż. Leszek Furmankiewicz, dr inż. Mirosław Kozioł i dr inż. Robert Szulim.

Celem projektu jest opracowanie czterech tzw. rezultatów intelektualnych w postaci czterech różnych laboratoriów z zakresu tematyki projektu, czterech działań o charakterze szkoleniowo-edukacyjnym oraz realizacja trzech działań weryfikujących i upowszechniających wyniki projektu.

W ramach opracowywanych rezultatów intelektualnych każde laboratorium będzie obejmować inny zakres tematyczny (mechatronika, energoelektronika, elektronika i smart grid oraz technika sensorowa) oraz będzie mieć

niecio inną formę interfejsu platformy cyfrowej, za pomocą której będzie ono dostępne zdalnie.

Zespół projektowy z IMEI zrealizuje zestaw, dostępnych online ćwiczeń laboratoryjnych, które pozwolą na zdalne zbadanie właściwości rzeczywistych czujników pomiarowych wybranych wielkości elektrycznych i nieelektrycznych. Do realizacji zadań zostaną wykorzystane wieloletnie doświadczenia zespołu w zakresie konstrukcji i oprogramowania systemów pomiarowych. Do opracowanych ćwiczeń zostaną zaprojektowane i wykonane sprzętowe stanowiska dydaktyczne wyposażone w aparaturę pomiarową i układy sterowania. Stanowiska będą obsługiwane zdalnie przez dedykowaną aplikację informatyczną. Dodatkowo możliwy będzie podgląd pracującej aparatury za pomocą kamery.

W ramach projektu zaplanowane są również spotkania koordynatorów, warsztaty szkoleniowe i wizyty studyjne. Jedną z wizyt studyjnych odbyła się w dniach 5-9 grudnia 2021 r. na Uniwersytecie Zielonogórskim i była poświęcona zagadnieniom praktycznego kształcenia w laboratorium sensorów i systemów pomiarowych. W wydarzeniu, które koordynował prof. Ryszard Rybski, uczestniczyli przedstawiciele wszystkich akademickich ośrodków partnerskich.

Pierwszy dzień miał charakter inauguracyjny i składał się ze spotkań uczestników w grupach oraz rozmów bilateralnych. Drugiego dnia odbyło się spotkanie z władzami uczelni reprezentowanymi przez pProrektora ds. nauki i współpracy z zagranicą dr. hab. inż. Marcina Mrugalskiego, prof. UZ, połączone z prezentacją uczelni w zakresie współpracy międzynarodowej oraz kierownictwem Wydziału Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki (WIEA) reprezentowanym przez dziekana prof. dr. hab. inż. Andrzeja Obuchowicza i prodziekana dr. inż. Michała Doligalskiego. Po południu uczestnicy zwiedzili Centrum Energetyki Odnawialnej ulokowane w filii uczelni w Sulechowie. Trzeci dzień spotkania poświęcony był dwóm zasadniczym zagadnieniom: spotkaniu robocznemu na temat postępów w przygotowaniu rezultatów intelektualnych oraz zwiedzaniu laboratoriów IMEI, dla których opracowywany jest rezultat intelektualny dotyczący techniki sensorowej. Uczestnicy spotkania mieli możliwość obejrzenia zarówno samych laboratoriów, jak i zapoznania się z funkcjonalnością rozwiązań realizowanych w ramach projektu jako narzędzi dydaktycznych do nauki zdalnej. Czwarty dzień wizyty studyjnej poświęcony był wizytom w laboratoriach pozostałych dwóch instytutów Wydziału Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki, a mianowicie Instytutu Automatyki, Elektroniki i Elektrotechniki oraz Instytutu Sterowania i Systemów Informatycznych. Ostatniego dnia uczestnicy mieli możliwość spotkań roboczych w grupach oraz wizyt w interesujących ich jednostkach uczelni (w zależności od specyfiki zagadnień, jakimi się zajmują). Oprócz spotkań roboczych w trakcie wizyty miały miejsce spotkania towarzyskie, zwiedzanie Zielonej Góry oraz jej zabytków i osobliwości.

Leszek Furmankiewicz

MONOGRAFIE

„Sensors Fault Diagnosis Trends and Applications, edytor Piotr Witczak, s. 236, 2021, MDPI, Switzerland. Książka opublikowana na podstawie specjalnego wdanca czasopisma Sensors pt. Sensors Fault Diagnosis Trends and Applications, ISBN 978-3-0365-1048-4 (wersja papierowa); ISBN 978-3-0365-1049-1 (wersja elektroniczna PDF), <https://doi.org/10.3390/books978-3-0365-1049-1>

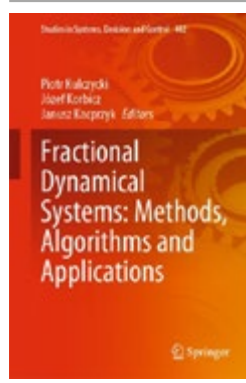
Diagnostyka uszkodzeń jest istotnym elementem badań przemysłowych. W złożonych systemach wymaga pozyskiwania informacji z bardzo wielu czujników i urządzeń wykonawczych. Przetwarzanie oraz wyodrębnienie cech wymaganych do klasyfikacji lub identyfikacji usterek (będących elementem diagnostyki), nie jest wówczas zadaniem trywialnym. Błędna diagnostyka usterek czujników może prowadzić do błędnych konkluzji o stanie całego systemu. W konsekwencji może to prowadzić do strat materialnych, przestoju pracy oraz w najgorszym wypadku do strat w ludziach. Wraz ze wzrostem stopnia złożoności systemów w fabrykach i zakładach pracy, coraz trudniejsze i ważniejsze staje się poprawna diagnostyka oraz niwelowanie nieprawidłowego zachowania maszyn i urządzeń, zanim może to doprowadzić do całkowitej awarii. W świetle powyższych kwestii, niniejsza publikacja jest dedykowana najnowszym trendom w diagnostyce uszkodzeń oraz ich implementacji w warunkach ciągłej pracy maszyn i urządzeń. Opublikowane w książce artykuły w zamierzeniu odzwierciedlają obecny stan techniki i nauki w zakresie diagnostyki urządzeń oraz możliwości implementacji najnowszych trendów naukowych i inżynierskich.

Monografia została wydana jako wydanie specjalne pt. Sensors Fault Diagnosis Trends and Applications, zawiera wyselekcjonowane artykuły z zakresu diagnostyki urządzeń i systemów przemysłowych oraz konsumenckich opublikowane wcześniej w czasopiśmie Sensors. Czasopismo jest wiodącym periodykiem poświęconym najnowszym osiągnięciom i technologiom, a także badaniom naukowym w obszarze fizyki, czujników elektrycznych, chemicznych i biochemicznych, w tym również sieciom czujników. Publikowane są w nim prace teoretyczne oraz praktyczne (implementacyjne) obejmujące wszystkie aspekty projektowania czujników, technologii ich produkcji oraz zastosowania i cyklu życia.

Marek Sawerwain

UCZESTNICY WIZYTY STUDYJNEJ W SALI SEMINARIJNEJ WIEA

Fractional Dynamical Systems: Methods, Algorithms and Applications, Edytorzy: Piotr Kulczycki, Józef Korbicz, Janusz Kacprzyk, s. XIV plus 397, 85 ilustracji czarno-białych, 46 ilustracji kolorowych, 2022, Springer, Cham, ISBN 978-3-030-89971-4 (okładka twarda), 978-3-030-89974-5 (okładka miękka), 978-3-030-89972-1 (wersja elektroniczna PDF), <https://doi.org/10.1007/978-3-030-89972-1>

Postępy w rozwoju technologii pozwalają na konstrukcję coraz bardziej wyrafinowanych systemów dynamicznych, czyli m.in. szeroko rozumianych systemów sprzętowo-informatycznych. Jednak, nadal dynamicznemu rozwojowi podlega teoria związana z systemami dynamicznymi. Gdzie zamiast tradycyjnego podejścia całkowitego z powodzeniem można stosować nowe podejście oparte o systemy ułamkowe.

Zbiorowa monografia przedstawia szerokie oraz wyczerpujące spektrum zagadnień jak również problemów związanych z układami dynamicznymi rzędu ułamkowego.

Zamiarem Autorów pozycja ta ma w sposób kompleksowy przedstawiać różnorakie aspekty związanych z szeroko pojętymi układami dynamicznymi rzędu ułamkowego. Systemy tego typu stanowią rozszerzenie tradycyjnych opisów rzędu całkowitego. Zastosowanie podejścia ułamkowego wprowadza daleko idące konsekwencje analityczne, jak i algorytmiczne, ponieważ - na ogół - właściwości tradycyjnych systemów rzędu całkowitego nie mogą być bezpośrednio rozszerzone przez proste uogólnienie do systemów rzędu ułamkowego. Zazwyczaj systemy należy modelować przez stosowanie równań różniczkowych rzędu ułamkowego obejmujące pochodne również niecałkowitego rzędu. Jednakże, mimo tych problemów, podejście ułamkowe może być przydatne do opisywania i analizowania, na przykład anomalii w zachowaniu różnych systemów, w tym również zachowania się systemu w sposób chaotyczny. Książka zawiera zarówno wkład analityczny z najnowocześniejszymi teoretycznymi podstawami oraz algorytmiczną implementację narzędzi i technik. Zawarto także niezbędne przykłady zastosowań praktycznych zaprezentowanej teorii. Monografia jest projektem wydawniczym Komitetu Automatyki i Robotyki PAN, a autorami lub współautorami poszczególnych rozdziałów są członkowie Komitetu.

Marek Sauerwain

WYDZIAŁ MATEMATYKI, INFORMATYKI I EKONOMETRII

PRACOWNICY INSTYTUTU MATEMATYKI LAUREATAMI KONKURSU IM. MARKA KUCZMY

Jury Konkursu im. Marka Kuczmy na najlepszą polską pracę naukową z równań funkcyjnych i zagadnień pokrewnych, na posiedzeniu 4 grudnia 2021 r., oceniając publikacje z lat 2019 i 2020, wyróżniło dwie prace autorstwa pracowników Instytutu Matematyki UZ.

Pierwszą nagrodę otrzymała praca **Janusza Matkowskiego** *Means, generalized harmony proportion and applications*, *Colloquium Mathematicum*. 160 (2020), no. 1, 109-118.

Trzecią nagrodę otrzymała praca **Justyny Jarczyk, Witolda Jarczyka** *Gaussian iterative algorithm and integrated automorphism equation for random means*, *Discrete and Continuous Dynamical Systems*, 40 (2020), no. 12, 6837-6844.

Marian Nowak

WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI

DYREKTOR INSTYTUTU NAUK PRAWNYCH PROF. ANDRZEJ BISZTYGA I JEGO DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ WSPÓŁPRACY NAUKOWEJ Z KAZACHSTANEM

Dyrektor Instytutu Nauk Prawnych prof. Andrzej Bisztyga został zaproszony do udziału w wirtualnych obchodach 30-lecia Niepodległości Republiki Kazachstanu zorganizowanych przez Ambasadę Republiki Kazachstanu w Warszawie 16 grudnia 2021 r. Prof. Andrzej Bisztyga pełni w INP UZ funkcję koordynatora do spraw naukowej współpracy z kazachstańskimi prawniczymi ośrodkami akademickimi, stąd też jego wystąpienie było poświęcone dokonaniom i formom tej współpracy.

W obchodach aktywny udział wzięli między innymi JE Alim Kirabayev, Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny Republiki Kazachstanu w Rzeczypospolitej Polskiej, JE Marcin Przydacz, Podsekretarz Stanu, Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej, Barbara Bartuś, Przewodnicząca Polsko-Kazachstańskiej Grupy Parlamentarnej, Grzegorz Słomkowski, członek Zarządu Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu, Jerzy Starak, Konsul Honorowy Republiki Kazachstanu w Gdańsku i Przewodniczący Rady Nadzorczej Grupy Polpharma oraz prof. Andrzej Rozmus, Prorektor ds. Nauczania WSiZ w Rzeszowie.

Z kolei dwa tygodnie później prof. Andrzej Bisztyga wziął udział w obradach Okrągłego Stołu (Kruglyj Stul) nt. *Roli Konstytucji w stanowieniu prawa i rozwoju podstaw niepodległości Republiki Kazachstanu*, wpisanego w republikańskie obchody 30-lecia niepodległości Republiki Kazachstanu oraz przyjęcia ustawy o Radzie Konstytucyjnej Republiki Kazachstan (30 grudnia 2021).

Organizatorami tego wydarzenia były Rada Konstytucyjna Republiki Kazachstan, Komisja Praw Człowieka przy Prezydencie Republiki Kazachstan, Eurazjatycka Akademia Prawa im. Kunayeva, której profesor Andrzej Bisztyga jest doktorem honoris causa, Instytut Sorbona - Kazachstan oraz Kazachstańskie Stowarzyszenie Kryminologów.

Joanna Markiewicz-Stanny

DRUGI MIĘDZYNARODOWY WEBINAR „PUBLIC HEALTH AND MASS DEMOCRACIES”

19 stycznia br. odbył się, już drugi z kolei, międzynarodowy webinar organizowany przez Katedrę Teorii, Filozofii i Historii Prawa Instytutu Nauk Prawnych zatytułowany *Public Health and Mass Democracies*. W wydarzeniu wzięło udział 15 referentów reprezentujących polskie i zagraniczne ośrodki naukowe, a jego uroczystego otwarcia dokonali Dyrektor Instytutu Nauk Prawnych - prof. Andrzej Bisztyga oraz pomysłodawczyni całego przedsięwzięcia - dr hab. Martyna Łaszewska-Hellriegel.

W pierwszej sesji pt. *COVID 19 i reakcja państwa* referat otwierający wygłosiła znana ekspertka w dziedzinie chorób zakaźnych oraz epidemiologii prof. Maria Gańczak z UZ. Referentka przedstawiła słuchaczom problematykę traktowania ochrony zdrowia publicznego w kategoriach instrumentalnych oraz jego upolitycznienia (*From the poster boy to the bad guy: COVID-19 epidemic in Poland as health crisis vulnerable to politicization*). Następnie kwestia odpowiedzialności państwa za ochronę zdrowia publicznego w czasie epidemii pojawiła się w wystąpieniu dr Ilany Ambrogi oraz dr Pamelli Liz (Postdoctoral at PPGBIOS/Fiocruz/ENSP Rio de Janeiro) zatytułowanym *The epicenter of state neglect and health threat: Zika and COVID-19 in Brazil*. Tematyka ta, choć tym razem w kontekście etycznej odpowiedzialności za edukację prozdrowotną została podjęta przez naukowczynię z tego samego ośrodka dr Robertę Lemos dos Santos (*Moral and ethical responsibility in health education in Brazil: Primary care in a violent and pandemic context*).

Z kolei rozważania nad tym czy zdrowie publiczne jest wyłączną odpowiedzialnością państwa i jakie są w tym zakresie regulacje prawne w Rumunii przedstawiły dr Ioana-

CALL FOR PAPERS

PUBLIC HEALTH AND MASS DEMOCRACIES

2nd Human Rights and
Public Health Webinar

ZIELONA GÓRA
19TH JANUARY 2022

-Andra Pleșa oraz Raluca-Clarisa Gligo z Uniwersytetu w Alba Iulii (*Is public health the exclusive responsibility of the state? Aspects regarding the crisis generated by the COVID-19 Virus. The legal framework that regulates public health in Romania*). Jako ostatni w sesji głos zabrał mgr Piotr Eckhard z Centrum Edukacji Prawniczej i Teorii Społecznej Uniwersytetu Wrocławskiego prezentując temat zdrowia publicznego jako swoistego pretekstu do wprowadzania ograniczeń praw i wolności, których efektem jest wzmacnianie autorytarnych rządów (*Public health as an excuse. COVID-19 pandemic restrictions as a tool to strengthen authoritarian political systems*).

Sesja druga zatytułowana *Prawa człowieka i zdrowie publiczne* rozpoczęła się referatem prof. Sergio Rego, prof. Marisa Palacios, (National School of Public Health Rio de Janeiro) na temat prawa do zdrowia i obywatelstwa w Brazylii, (*Right to health and citizenship in Brazil*). Następne wystąpienia ponownie dotyczyły problematyki europejskiej i polskiej. Reprezentująca UMK dr Julia Kapelańska-Pręgowska poruszyła niezwykle ważne zagadnienie ewentualnej odpowiedzialności państwa za naruszenie Europejskiej Konwencji Praw Człowieka w sytuacji niewystarczającej ochrony prawa do życia w pandemii COVID 19 (*Inadequate State response to protect life and health in times of COVID-19 as a violation of the ECHR*). Odpowiedzialność na gruncie tej konwencji pojawiła się także w referacie dr Izabeli Gawłowicz z naszego Uniwersytetu, dotyczącym konieczności interwencji państwa w zdrowie poszczególnej jednostki w demokratycznym państwie prawnym (*Is a state-mandated health intervention "necessary in a democratic society" - some*

remarks around the vaccines dilemma?). Sesję zamykały rozważania mgr Eweliny Malinowskiej - również z UZ- na temat ograniczeń praw jednostki ze względu na epidemię COVID-19 (*Restrictions on individual rights in connection with Covid-19*).

W ostatniej sesji poświęconej mniejszościom i grupom szczególnie wrażliwym, jako pierwsze wystąpiły prof. Agnieszka Bielska-Brodziak oraz mgr Marlena Drapalska z Uniwersytetu Śląskiego z referatem dotyczącym problematyki obserwowanych w polskim życiu publicznym napięć, które dotyczą relacji pomiędzy płcią biologiczną a regulacjami prawnymi (*Being in between a man and a woman. Biological sex versus legal gender in Polish public space*).

Jako ostatnia pojawiła się tematyka migracyjna. Najpierw głos zabrała dr Joanna Markiewicz-Stanny z naszego Instytutu, na temat dostępu do służby zdrowia cudzoziemców pozbawionych wolności w związku z migracyjnym statusem. Rozważania te zostały niejako uzupełnione i uszczegółowione przez Ewę Ostaszewską-Żuk, która jest prawniczką Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka. Prelegentka przedstawiła zebranych jak obecnie w praktyce wygląda jej praca na rzecz cudzoziemców pozbawionych wolności w Polsce w Strzeżonych Ośrodkach dla Cudzoziemców (*Identification of vulnerable persons in guarded centers for foreigners - practice*). Organizatorów webinaru bardzo cieszyła znaczna liczba słuchaczy, wśród których znaleźli się nie tylko naukowcy, ale całe grupy studentów WPiA, a także zagranicznych ośrodków reprezentowanych przez prelegentów.

Joanna Markiewicz-Stanny

SEMINARIUM Orzekanie i wykonywanie psychoterapii ambulatoryjnej w ramach warunkowego za- wieszenia wykonania kary

7 grudnia 2021 r. odbyło się ogólnopolskie seminarium poświęcone możliwości poszerzenia stosowania psychoterapii w ramach warunkowego zawieszania wykonania kary pozbawienia wolności.

Można powiedzieć, że jest to modelowy przykład rozwijania współpracy pomiędzy środowiskiem naukowym a podmiotami zaangażowanymi w realizację zadań publicznych w danej dziedzinie. Seminarium spotkało się z ogromnym zainteresowaniem zarówno przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości, jak i osób zajmujących się psychoterapią. W wydarzeniu wzięło bowiem udział blisko 100 uczestników, w tym kuratorów, sędziów oraz psychoterapeutów. Celem spotkania była dyskusja na temat założeń do przygotowanego przez prof. UZ dr. hab. Macieja Małolepszego projektu reformy obecnego modelu orzekania psychoterapii w ramach warunkowego zawieszania wykonania kary. Efektem spotkania jest ukonstytuowanie się interdyscyplinarnej grupy roboczej składającej się z 22 osób, która pod przewodnictwem prof. Małolepszego będzie pracować nad kompleksową reformą obecnych regulacji prawnych. Jednocześnie na uwagę zasługuje, że przedsięwzięcie to ma także swój wymiar międzynarodowy - projekt jest realizowany we współpracy z Katedrą Polskiego Prawa Karnego na Wydziale Prawa Uniwersytetu Europejskiego Viadrina we Frankfurcie nad Odrą.

Joanna Markiewicz-Stanny

MIĘDZYNARODOWE WYKŁADY PROFESORA ARKADIUSZA WUDARSKIEGO W RAMACH PROGRAMU BEKKERA

Miło nam poinformować, że profesor Arkadiusz Wudarski z Instytutu Nauk Prawnych realizuje projekt naukowy w ramach programu Bekkera Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej dotyczący pozycji prawnej ojca biologicznego. Po wykładzie w Instytucie Prawa Porównawczego w Lozannie (25 października 2021) tym razem nasz pracownik przedstawił wyniki swoich badań na Uniwersytetach w Tbilisi oraz Nairobi. Prezentacja w Gruzji (4 października 2021 r.) na zaproszenie dyrektora Instytutu Badawczego na Wydziale Prawa Uniwersytetu Gruzjińskiego (საქართველოს უნივერსიტეტი) dotyczyła prawnych aspektów ojcostwa biologicznego w świetle najnowszej reformy szwajcarskiego prawa rodzinnego i wprowadzenia małżeństw osób tej samej płci. Referat analizował również koncepcję rodzicielstwa intencyjnego. Natomiast wykład 27 października 2021 r. w stolicy Kenii (Kenya University) koncentrował się na metodologii prawnoporównawczej w tym obszarze badawczym. Ponadto, Arkadiusz Wudarski został zaproszony do wygłoszenia wykładu na Uniwersytecie w Seulu.

Joanna Markiewicz-Stanny

Panu dr. inż. Januszowi Walkowiakowi

z powodu śmierci Taty

serdeczne wyrazy współczucia

składa

Dziekan Wydziału Mechanicznego
i Współpracownicy

*Śmierć nie jest kresem naszego istnienia – żyjemy w naszych
dzieciach i następnych pokoleniach.*

Einstein

Dr. Krzysztofowi Dziadkiewiczowi

wyrazy głębokiego współczucia i słowa otuchy
z powodu śmierci Taty

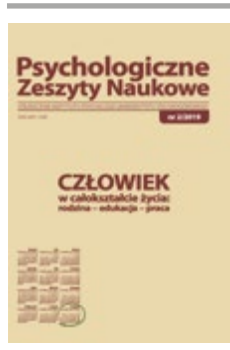
składają

Dyrekcja i Współpracownicy
z Instytutu Psychologii

NOWOŚCI WYDAWNICZE

Ewa Popiłka

Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego

„Psychologiczne Zeszyty Naukowe”: Człowiek w całokształcie życia: rodzina - edukacja - praca, nr 2/2019, red. Tatiana Rongińska, B5, oprawa miękka, s. 180, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2021, ISSN 2451-1420

Zgodnie z przyjętą koncepcją czasopisma artykuły zamieszczone w tym numerze skupiają się wokół trzech tematów od początku obecnych na naszych łamach - funkcjonowaniem człowieka w głównych obszarach ży-

ciowych: rodziny, edukacji i pracy.

Wśród autorów tego numeru są przedstawiciele akademickich ośrodków psychologicznych zarówno polskich, jak i zagranicznych. Opracowania zaprezentowane w tym numerze mają charakter teoretyczny, przeglądowy, a także empiryczny. Tematyka artykułów obejmuje zakresy związane z problemami relacji rodzinnych, poszczególnych etapów edukacyjnych, analizą potencjału zaradczego człowieka w obliczu zagrożeń egzystencjalnych, występujących w życiu osobistym oraz w sferze zawodowej.

[fragm. Wstępu]

Marek Biszczanik, *Grünberg in Schlesien. Językowy obraz dziejów miasta w monografii Hugona Schmidta (1922) i jego źródełach studium filologiczne, cz. I: O języku kronik i dokumentów do roku 1740*, „Studia nad Językiem Niemieckim na Dolnym Śląsku, Studien zur Deutschen Sprache in Niederschlesien”, Vol. I, B5, oprawa twarda, s. 534, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2021, ISBN 978-83-7842-450-5

Księga niniejsza, jak i cały planowany cykl, który ma ona inicjować, nie jest bynajmniej - jak w przypadku wielu „zwykłych” przekładów - jedynie próbą bezpośredniego przedłożenia polskojęzycznemu Czytelnikowi niemieckich i staroniemieckich

słów księgi Hugona Schmidta (i innych dziejopisów, na których tekstach autor ten w swej pracy bazował) w zrozumiałej dla Niego formie. Monografia ta stanowi raczej kompozycję wyraźnie dwuwarstwową, obejmującą z jednej strony drobniogłogowo dokonaną polskojęzyczną interpretację treści zapisków wybitnego zielonogórskiego kronikarza, z drugiej zaś - jak najbardziej szczegółowe kompendium możliwie wszechstronnie i interdyscyplinarnie ujętej wiedzy, dotyczącej wszelkich zagadnień i spraw w treściach tych poruszanych, będącym w zamiarze autora niniejszego studium ważkim przyczynkiem do propagowania treści naukowych, istotnych dla rozwoju i utrwalania świadomości historycznej społeczności lokalnej.

[fragm. Od Autora]

„Dyskursy Młodych Andragogów”, t. 22/2021, red. Małgorzata Olejarz, B5, oprawa miękka, s. 378, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2021, ISSN 2084-2740, e-ISSN 2719-9312

Silvia Luraschi, *Exploring the space of conviviality with newcomers and host communities*

Anna Nørholm Lundin, *Why bother getting involved? Commitment and mobilisation within current climate and environmental movements*

Samantha Broadhead, *Exploring adult learning and its impact on wider communities through arts-based methods: an evaluation of narrative inquiry through filmmaking*

Sylvia Słowińska, *Aktywność kulturalna i edukacyjna starszych mężczyzn - obszar nierozpoznany*

Ewelina Konieczna, *Seriale i ich odbiór jako odbicie zmian społeczno-kulturowych*

Przemysław Szczygieł, *Squats, squares, universities. About significant places in the biographies of rebels*

Peter Alheit, *The transitional potential of 'biographicity'*

Paweł Seroka, *Psychoterapia jako refleksyjna „wielka rewolucja” w doświadczeniu biograficznego uczenia się dorosłego dziecka alkoholika*

Dorota Sieroń, *Akceptacja starości i akceptacja w starości - badania z wykorzystaniem literatury dokumentu osobistego*

Peter Alheit, *'Non-traditional students' at European universities. A special problem of social inequality*

Lidia Marek, Stefano Polenta, Tomasz Warzocha, *Academic education during the COVID-19 pandemic - Polish and Italian experience*

Anna Babicka-Wirkus, Aleksander Cywiński, Stephen Muoki Joshua, Wojciech Walat, *Gaps in online education in the times of a pandemic in the opinion of Polish and Kenyan students*

Krzysztof Łuszczek, Chen Chen, Waldemar Lib, *Academic teaching in the era of COVID-19. Selected problems of academic teachers' work in Poland against the background of the world situation*

Elżbieta Perzycka, Jarek Janio, *How do higher education faculty adapt to the demands of online teaching? Reaction of higher education to COVID-19 in Poland and the United States - a snapshot*

Małgorzata Rosalska, Jakub Wierzbicki *Proactivity of students - between diagnostic assumptions and methodical solutions*

[Fragm. Spisu treści]

„Na ścieżkach biografii i autobiografii, red. Anastazja Seul, „Scripta Humana”, Vol. 16, B5, oprawa miękka, s. 172, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2021, ISBN 978-83-7842-453-6, ISSN 2657-5906

Autorzy artykułów opublikowanych w niniejszym tomie przyjęli różne perspektywy badawcze, skupiając swą uwagę na tekstach, w których obecność żywiołu (auto)biograficznego jest bardziej lub mniej widoczna. Bohaterami ich opracowań są zarówno postaci z dawnej przeszłości (św. Augustyn z Hippony), jak i współcześni twórcy - głównie polscy, chociaż również tu znalazło się miejsce dla włoskiej publicystki (Oriany Fallaci) i angielskiego poety (Johna Donne'a). Wśród prezentowanych postaci są osoby podejmujące różne zaangażowania społeczne (św. Marcelina Darowska), w tym działalność naukową i naukowo-dydaktyczną (Bożena Chrzastowska, Joanna Ciechanowska-Barnuś), a przede wszystkim pisarską (Bogdan Bartnikowski, Roman Brandstaetter, Joanna Chmielewska, Zofia Kossak).

[Fragm. Wstępu]

„Studia Zachodnie”, t. 22, red. Radosław Domke, Marcei Turczek, B5, oprawa miękka, s. 180, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2021, ISBN 978-83-7842-454-3, ISSN 1428-0663

Agnieszka Gontaszewska-Piekarz, *Górnictwo węgla brunatnego w dawnym powiecie sulechowsko-świebodzińskim, część I: rejon Lubrza - Świebodziń*

Grzegorz Urbanek, *Zniszczenia wojenne i odbudowa Skwierzy w latach 1945-1949*

Magdalena Abraham-Diefenbach, Rhena Stürmer, *Juden an der mittleren Oder. Transfer und Verflechtung im deutsch-pol-*

nischen Grenzland vom Mittelalter bis zum 20. Jahrhundert. Forschungsstand, Quellenlage und angewandte Projekte

Joanna Klecha-Zygadło, *Obraz przeszłości Kożuchowa w wybranej historiografii miasta. Przyczynek do badań nad problematyką badań miast współczesnego regionu lubuskiego*

Leszek C. Belzyt, *Liczebność ludności polskojęzycznej na Powiślu przed pierwszą wojną światową na podstawie pruskich spisów językowych*

Marek Bębenek, *Początki i rozwój jujitsu w II Rzeczypospolitej*

Andrzej Małkiewicz, Jarosław Kuczer, Radosław Domke, *Rodzina Gierków na Górnym Śląsku jako przykład „czerwonej arystokracji” PRL w świetle literatury przedmiotu. Wstęp do problematyki*

Jarosław Kuczer, *Status mniejszości narodowych i etnicznych i ich ochrona w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz w Podstawowych Ustawach Ustrojowych Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej. Analiza porównawcza wybranych aspektów*

Grzegorz Rossoliński-Liebe, *Faszyzm, ludobójstwo, kult - Bandera. Życie i mit ukraińskiego nacjonalisty, Prószyński i S-ka, Warszawa 2018, ss. 878 (Sylwester Woźniak)*

Recenzja książki dr. n. med. Jacka Kotuły pt. „W służbie Świętej Apolonii. Rozwój lecznictwa stomatologicznego w Zielonej Górze w latach 1945-1989” (Andrzej Kierzek)

Akt Przejęcia Muzeum z 20 grudnia 1949 roku (Alina Polak-Woźniak)

[Fragm. Spisu treści]

„Dyskurs Prawniczy i Administracyjny”, 1/2020, red. Hanna Paluszkiwicz, B5, oprawa miękka, s. 238, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2021, ISSN 2657-926X

Zbigniew Kwiatkowski, *Moc wiążąca uchwał Sądu Najwyższego in concreto w sprawach karnych*

Jarosław Zagrodnik, *Inwencja retoryczna i doktryna staseis w kontekście kompozycji mowy obrończej*

Dobrinka Chankova, *New Challenges in Crime Victims Protection in Bulgaria*

Dobrochna Owsicka, *Kilka uwag o zmianie kwalifikacji prawnej czynu w toku postępowania sądowego na gruncie instytucji idealnego zbiegu czynów zabronionych*

Katarzyna Dudka, *Wybrane problemy zatrzymania administracyjnego dokonywanego na podstawie art. 40 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi*

Dobrochna Szumiło-Kulczycka, *Koszty postępowania karnego w świetle wybranych danych empirycznych*

Paola Sechi, *Punishments and Italian Prison System: Are Constitutional Principles Effective?*

Sebastian Kowalski, *Odpowiedzialność karna za złożenie fałszywego oświadczenia w ustawie o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych - wybrane zagadnienia*

Małgorzata Szejnkowska, *Kilka uwag na temat karalnej niegospodarności*

Michał Literski, Magdalena Pomietło, *Ochrona integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii w Polsce w związku z rozporządzeniem unijnym 1227/2011 (REMIT)*

[Spis treści]

____ *Zmiany w prawie karnym materialnym i procesowym w latach 2018-2021. Zagadnienia wybrane, t. 4*, red. Hanna Paluszkiewicz, „Acta Iuridica Lebusana”, vol. 19, B5, oprawa miękka, s. 218, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2021, ISBN 978-83-7842-459-8

Monografia jest z założenia zbiorem autorskich poglądów na wybrane kwestie, objęte nowelizacją ustaw karnych w latach 2018-2021. Autorzy mają świadomość, że prezentowane

zagadnienia mogą być przedmiotem innych ocen aniżeli dokonane w niniejszym opracowaniu. Mają jednak nadzieję, że ich teksty staną się inspiracją do dyskusji nad wprowadzonymi oraz dopiero projektowanymi zmianami w prawie karnym sensu *largissimo* i nad praktyką ich stosowania. Adresują je do środowiska naukowego, a także do osób, które na co dzień mierzą się z wynikającymi z licznych nowelizacji prawa problemami praktycznymi.

[Fragm. Wprowadzenia]

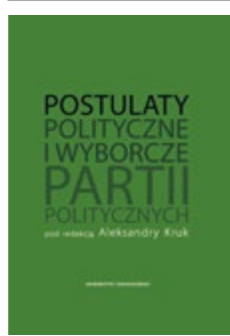

____ *Modyfikacja ciała. Kręta droga od urody życia... do znaczenia po śmierci*, red. Jerzy T. Marcinkowski, Zofia Konopielko, oprawa miękka, s. 236, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2021, ISBN 978-83-7842-449-9

W treści publikacji zawarte są przekrojowo traktowane zagadnienia technik i obyczajów służących tzw. poprawie wyglądu ciała. Autorzy sięgają do źródeł historycznych i ewolucji obyczajów od cza-

sów starożytnych do współczesnych. Przekazują obszerne, a zarazem szczegółowe informacje dotyczące różnych zabiegów służących poprawie urody lub tylko samopoczucia poddających się im osób. [...] Opracowanie stanowi swiste kompendium wiedzy w zakresie wykonywanych działań mieszczących się w profilu medycyny estetycznej, jak również wykonywanych zwyczajowo w różnych warunkach (tatuaże, piercing, skaryfikacje i inne). Analizuje w aspekcie psychospołecznym i medycznym różne trendy zachowań w odniesieniu do przedstawianych w kolejnych rozdziałach zagadnień. [...] Na wartość opracowania wpływa także przejrzysta konstrukcja rozdziałów i podrozdziałów oraz liczne cytowania źródłowe. Poprawna, lekka forma językowa sprawia, że czyta się tekst z łatwością i zainteresowaniem. Publikacja z pewnością zainteresuje szeroki krąg czytelników, od przedstawicieli środowisk medycznych do wielu innych profesji – socjologów, historyków, kulturoznawców. Może być przydatną lekturą dla pedagogów i służb społecznych.

[Fragm. recenzji prof. dr hab. n. med. Anny Jung]

____ *Postulaty polityczne i wyborcze partii politycznych*, red. Aleksandra Kruk, oprawa miękka, s. 216, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2021, ISBN 978-83-7842-461-1

Artykułowanie postulatów rozumianych jako „życzenia dotyczące spraw politycznych, społecznych bądź ekonomicznych”¹ należy do ważnych obszarów aktywności partii politycznych i dotyczy wielu zróżnicowanych wy-

zwań, które towarzyszą działalności politycznej, między innymi logistycznych, społecznych i prawnych, powiązanych ze stopniem zinstytucjonalizowania życia politycznego oraz kultury politycznej i poziomu stabilności życia politycznego. Klasyczna ocena wyrażanych postulatów sprowadza się do odpowiedzi na pytania: Kto? Gdzie? W jaki sposób? W jakiej sytuacji? Z jakim merytorycznym czy emocjonalnym przekazem? [...] Zgromadzone artykuły odzwierciedlają zainteresowania badawcze autorów konkretnymi zagadnieniami dotyczącymi funkcjonowania partii politycznych, wskazują na ich styl prowadzenia badań. Sygnalizują zmiany zachodzące w funkcjonowaniu partii politycznych w XXI wieku oraz problemy, które wkraczają do codziennej sfery życia politycznego, pokazując, w jaki sposób nowoczesność rozpycha się z nowymi wyzwaniem i zagrożeniami oraz próbuje wykorzystywać osiągnięcia ludzkiej wynalazczości i kreatywności.

____ *Pomiędzy Obrą i Odrą. Autochtoni, tubylcy, przychodnie. Źródła i szkice z dziejów Pogranicza*, red. Krzysztof Benyskiewicz, oprawa miękka, s. 258, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2021, ISBN 978-83-7842-457-40

Pomiędzy Obrą i Odrą. Autochtoni, tubylcy, przychodnie to książka mająca na celu upamiętnienie postaci Joachima Benyskiewicza jako historyka Pogranicza, dziejów polskiej mniejszości w Niemczech i stosunków

polsko-niemieckich. W kwestii tematyki i konstrukcji praca nawiązuje do *Szkiców z dziejów Nowego Kramaska*. Publikowane w tym tomie materiały poświęcone są losom mieszkańców obszaru potożonego między Obrą i Odrą od paleolitu do schyłku lat dziewięćdziesiątych XX wieku. Bohaterami są autochtoni i przybysze żyjący w Nowym Kramsku, Babimocie, Kargowej i Podmoklach Wielkich. Podtytuł publikacji zawiera terminy autochton, tubylec i przychodzień. Dwa pierwsze zdają się oczywiste. Niegdyś postulowano, by dla opisu mieszkańców rdzennych ziem polskich porzucić obce miano autochtona i posługiwać się swojskim tubylcem. Obecnie tej kwestii nikt nie podejmuje. Rzadkością za to stał się tubylec. Mianem tym najczęściej określamy ludzi mieszkających w dawnej Afryce, Ameryce lub bliższych nam, rodzimych pogan, traktując wszystkich z lekką rezerwą. Zdecydowanie poważniej patrzymy na autochtonów. Egzotycznie też brzmi dziś nazwa „przychodnia” w znaczeniu przybysza. W XV wieku przychodniami nazywano w Polsce obcokrajowców, ludzi, którzy przychodzili.

[Fragm. Wstępu]

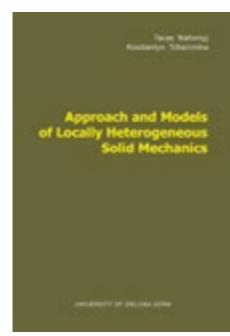

____ *Marian Bugajski, Dymki*, oprawa twarda, s. 156, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2021, ISBN 978-83-7842-462-8

Dymki to drugi po *Kaczcze z jabłkami* zbiór lirycznych zapisów codziennych refleksji, zdziwień, wzruszeń, smutków, małych i dużych radości Autora [...]. Nie ma w nich Miłoszowskiego patosu i dramatycznych pytań w stylu: czymże jest poezja, która nie ocala narodów ani ludzi? Bardzo dobrze konweniujecie natomiast z Dym-

kami opinia znamienitej włoskiej artystki, Moniki Vitti, która na pytanie, czym jest poezja - ze swoistą dla słonecznej Italii lekkością - odpowiedziała: „Poezja to stan łaski, szansa, aby na chwilę oderwać się od ziemi i marzyć, latać, używać słów jak nadziei, jak nowych oczu po to, by na nowo odkrywać to, co widzimy”. Niewątpliwą zaletą *Dymków* jest darowana czytelnikowi ozdrowieńcza terapia, przywrócenie właściwej proporcji życiu, codziennym zdarzeniom, uczuciom innym niż degradujący i destrukcyjny, a sączony w codziennych przekazach paraliżujący strach [...]; przypominają, że poza światem elektronicznym istnieje ten normalny. Bo życie jest jak dymki ilustrujące ten tomik. Dym, pozornie szary, rodzi się jednak zawsze z ognia i światła, a ich refleksy wędrują razem z nim ku górze, rozświetlając tę szarość.

[Fragm. Posłowia]

____ *Taras Nahirnyj, Kostiantyn Tchernvinka, Approach and Models of Locally Heterogeneous Solid Mechanics*, oprawa miękka, s. 234, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2021, ISBN 978-83-7842-467-3

The scope of this book is concerned with mathematical models of solid mechanics regarding local heterogeneous bodies. The proposed modeling approach considers both the structural non-homogeneity of the

material and the geometric inhomogeneity of the real body surface. An elastic body, a solid solution, and an electroconductive non-ferromagnetic solid are considered as examples of the model approach application. Investigation of the near-surface non-homogeneity regularities in coupled fields distribution revealed a number of associated effects. These

include the multiscale size effects of strength and effective Young's modulus and Poisson's ratio. Mathematical models taking into account the dependence of local elastic modules on mass density are constructed and investigated as well. They are exploited to study thin films.

____ „*Filologia Polska. Roczniki Naukowe Uniwersytetu Zielonogórskiego*”, 2021 (7), red. Monika Kaczor, Małgorzata Mikołajczak,

oprawa miękka, s. 440, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2021, ISSN 2450-3584

Mimo rozmaitych trudności - małych i dużych, wewnętrznych i zewnętrznych, oczywistych i nieoczywistych, spodziewanych i niespodziewanych, koniecznych i niepotrzebnych - rocznik trwa. Oddawany do rąk Czytelników numer to kolejny odcinek inicjatywy spod znaku „Filologii Polskiej”. Dwudziesty drugi odcinek w półwiecznych dziejach Instytutu, odcinek łączący wczoraj z dzisiaj i - oby tak się mogło dziać - nie tylko z najbliższym jutrem. Istnienie tytułu zyskuje tym samym wymiar dodatkowy - jest wypełnieniem zobowiązań, koniecznością spłaty długu wdzięczności wobec Ludzi Ważnych, Ich instytutu, wydziału, uczelni, regionu. To cenne dziedzictwo, dziedzictwo małej ojczyzny, ojczyzny zielonogórskich polonistów - jego pielęgnowanie pozwoli ugruntować, uszanować i przypieczętować godność przyszłych pokoleń w instytucie, wydziale, uczelni, regionie.

[Fragm. Słowa wstępnego]

____ *Mirosława Szott, Czytanie miejsca. Poezja lubuska w perspektywie geopoetyki*, „Historia Literatury Pogranicza”, cz. 7, oprawa miękka, s. 262, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2021, ISBN 978-83-7842-381-2, ISBN 978-83-64393-57-0

Książka ma dwudzielną strukturę. W części pierwszej (Jak czytać miejsce? Pytania o przedmiot badań i metodologię) koncentrują się na trzech kwestiach: problemach metodologicz-

nych, Ziemi Lubuskiej jako miejscu powstania powojennego środowiska literackiego oraz poezji lubuskiej - jako przedmiocie badań. Podejmując te zagadnienia, ukazują zasadność stosowania perspektywy regionalistycznej i geopoetyckiej do badania poezji regionalnej. Zarysowują także tło badań i osadzają twórczość lubuską na mapie polskiej literatury. [...] Przedstawiając różne sposoby „czytania miejsca” w poezji lubuskiej, przyjmują perspektywę inregionalną, która w odrobinie od eksregionalnej koncentruje się na poszukiwaniu lokalnego znaczenia przypisanego przedmiotowi badań przez „tubylców” i przedstawia twórczość regionu „od wewnątrz”. Moja narracja stanowi recepcję zapośredniczoną, zapis lektury drugiego stopnia - jest „czytaniem czytania”, próbą interpretacji „lektury miejsca” odnajdywanej w tekstach lubuskich poetów. W procesie tym stosuję strategię uważnego czytania (*close reading*), kiedy badam pojedyncze przypadki.

[Fragm. Wstępu]

____ *Leszek Wilczyński, Speaking Practice for English Philology Students*, oprawa miękka, s. 68, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2021, ISBN 978-83-7842-470-3

This book includes a proposal of activities aimed at developing and improving speaking skills. Thematic arrangement of units centres around universal issues such as Happiness or

Success but also includes topics that require a more reflective analysis, for example *How to Be Free or Joys of Solitude*. The proposed activities are intended for pair and group work as well as individual consideration. *Speaking Practice For English Philology Students* has been designed for students preparing to take any exam at C1 level. Vocabulary practice teaches, consolidates and activates vocabulary necessary to discuss a particular topic. The exercises intended for this purpose involve phrasal verbs, collocations and idioms. As a result, they help students to understand the more subtle features of language, i.e. formal and informal vocabulary, positive and negative connotations etc. At the final stage of each unit, students deliver speeches on the discussed issues. They respond to quotes on a particular topic or enlarge on the ideas formulated in questions thus having a chance to gain confidence in expressing their point of view.

[Introduction]

____ Jolanta Fainstein-Pasternak, *Swietlana Gromnicka, Interpunkcja rosyjska z ćwiczeniami i testem sprawdzającym, oprawa miękka, s. 84, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2021, ISBN 978-83-7842-466-6*

Studentko i studencie, wykładowcy i wykładowcy, tłumaczko i tłumacz, nauczycielko i nauczyciel, uczennico i uczniu, bizneswoman i biznesmenie, pasjonatko i pasjonacie tego pięknego słowiańskiego języka. Przedstawiamy Ci kompendium wiedzy o interpunkcji rosyjskiej, bazujące na najbardziej współczesnym słownictwie języka rosyjskiego. Decyzja o napisaniu książki powstała zupełnie nieoczekiwanie. Trzeba jednak przyznać, że myśl o stworzeniu podręcznika dojrzała już od dłuższego czasu. Natchnienie stanowiły zmagania naszych uczniów i studentów nie tylko z interpunkcją rosyjską, ale także z budową i wypowiedzianiem prostych, życiowych zdań oraz nasze wieloletnie doświadczenie w nauczaniu. Naszym zamiarem nie jest wypromowanie się, sława czy duma z powodu nazwiska na okładce. I nie jest to kolejny nudny podręcznik, przetadowany teorią. Książka ta to legalna ściągła nie tylko przed kolokwiami i sprawdzianami, ale też pomoc w rozmowach z rosyjskojęzycznymi przyjaciółmi czy partnerami biznesowymi.

[Fragm. Wstępu]

____ *Wybrane zagadnienia prawa samorządu terytorialnego Rzeczypospolitej Polskiej i Ukrainy, red. Andrzej Bisztyga, Ivan Pankevych, „Acta Iuridica Lebusana”, vol. 20, oprawa twarda, s. 220, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2021, ISBN 978-83-7842-464-2*

Redaktorzy naukowi monografii zdecydowali się na jej dwudzielny charakter, sytuując w pierwszej części prace naukowe dotyczące zagadnień prawa samorządu terytorialnego

w Polsce, a w jej drugiej części prace naukowe poświęcone zagadnieniom samorządu lokalnego na Ukrainie. W miarę możliwości redaktorzy dążyli do osiągnięcia pewnej symetrii w ramach zagadnień podejmowanych w obydwu częściach publikacji. Pierwsza część monografii zawiera sześć rozdziałów, które ukazują zagadnienia wyborów do organów samorządu terytorialnego na gruncie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego oraz standardów Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego, partycypacji obywateli w samorządzie terytorialnym i zwiększenia transparentności procesu decyzyjnego w kontekście ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych, realizacji konstytucyjnej zasady społeczeństwa obywatelskiego na poziomie samorządu terytorialnego, prawa do informacji publicznej w praktyce podstawowej jednostki samorządu terytorialnego, zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego poprzez świadczenia pomocy społecznej w wymiarze gminnym oraz Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego i zasady samorządności w Polsce i we Francji. Natomiast druga część monografii obejmuje sześć rozdziałów, w których zaprezentowano zagadnienia inicjalnych działań na rzecz decentralizacji władzy na Ukrainie oraz jej perspektyw, decentralizacji budżetowej w ukraińskim samorządzie lokalnym, porównawczej analizy stanu prawnego przewodniczącego wspólnoty terytorialnej na Ukrainie i w Polsce; rozwoju ustawodawstwa dotyczącego wyborów samorządowych na Ukrainie i w Polsce, równości płci w systemie samorządu lokalnego na Ukrainie, jak również sytuacji prawnej przedsiębiorstw komunalnych na Ukrainie.

[Fragm. Słowa wstępnego]

____ *Ziemia Lubuska i pogranicze polsko-niemieckie 70. rocznica urodzin profesora Czesława Osękowskiego, red. Robert Skobelski, oprawa twarda, s. 280, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2021, ISBN 978-83-7842-456-9*

Tabula Gratulatoria
Moje życie z perspektywy 70 lat (Czesław Osękowski)
Obszary badawcze Czesława Osękowskiego

Ziemia Lubuska (Radosław Domke)

Pogranicze polsko-niemieckie (Grzegorz Strauchold)

Ziemia Odzyskane (Kazimierz Kozłowski)

Najnowsza historia Polski (Robert Skobelski)

Wybrane artykuły Czesława Osękowskiego

Czy potrzebne są dalsze badania nad powojennymi dziejami Ziemi Odzyskanych?

Zmiana granic Polski po II wojnie światowej a spójność terytorialna państwa

Przemiany na pograniczu polsko-niemieckim w latach 1970-1989

Ziemia Lubuska - nowy region na polskim pograniczu z Niemcami

Gospodarka Ziemi Lubuskiej w latach 1950-1975 na tle kraju

Sybiracy na Ziemi Lubuskiej po II wojnie światowej

Lokalny i ponadlokalny charakter konfliktu w Lubogórze

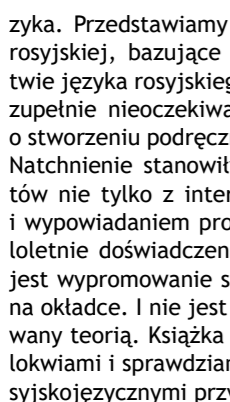
Bibliografia prac profesora Czesława Osękowskiego za lata 1982-2020 (wybór)

Zdjęcia

[Spis treści]

W numerze:

MEN / Informacja dla studentów i naukowców przybywających z Ukrainy	3
MARTA SZYMANOWSKA / Z obrad Senatu	5
MARTA SZYMANOWSKA / Zarządzenia JM Rektora	7
KATARZYNA DOSZCZAK / Nagrody Prezydenta Miasta	8
NOWA HABILITACJA	
ANETTA BARSKA / Dr hab. Piotr Dzikowski	10
EWA ADASZYŃSKA / Modele otwartego dostępu do piśmiennictwa naukowego – przegląd funkcjonujących form	11
DARIUSZ DOLAŃSKI / Treści programowe	14
EWA SAPEŃKO / Gospodarcza Inauguracja Roku 2022	15
Zielonogórska stacja bolidowa – PFN14	17
EXPO 2020	18
EWA SAPEŃKO / Studenci z Indii	21
KATARZYNA DOSZCZAK / „Piętnaście czarnych sukienek” Kryminat widziany oczami studenta – rozmowa z autorami	22
WIADOMOŚCI WYDZIAŁOWE	
Wydział Artystyczny	26
Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska	46
Wydział Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki	48
Wydział Matematyki, Informatyki i Ekonometrii	50
Wydział Prawa i Administracji	51
EWA POPIŁKA / Nowości Wydawnicze	54

REDAKTOR NACZELNA
Ewa Sapeńko

WSPÓŁPRACA

Anetta Barska, Tomasz Belica, Marek Dankowski, Michał Doligalski, Katarzyna Doszczak, Renata Grochowalska, Iga Kruk, Pola Kuleczka, Paulina Komorowska-Birger, Małgorzata Kozłowska, Katarzyna Kwiecień-Długosz, Marek Lemański, Joanna Markiewicz-Stanny, Magdalena Steciąg, Joachim Syga, Janina Wallis

PROJEKT GRAFICZNY

Lucyna Andrzejewska

LAMANIE KOMPUTEROWE

Lucyna Andrzejewska

WYDANIE INTERNETOWE

<http://www.uz.zgora.pl/miesiecznikUZ.html>
opr. Krzysztof Jarosiński

ZDJĘCIA

Kazimierz Adamczewski, Mamert Janion

Wyrażone opinie są osobistymi przekonaniami autorów i nie zawsze są zgodne ze stanowiskiem kolegium, zespołu redakcyjnego i kierownictwa uczelni. Zachęcamy do wypowiedzi polemicznych. Redakcja zastrzega sobie prawo nadawania tekstom własnych tytułów, ich skracania i adiacji; materiałów nie zamówionych nie zwracamy. Za zamieszczone informacje odpowiedzialność ponoszą ich autorzy.

UNIWERSYTET
ZIELONOGÓRSKI

REDAKCJA

ul. Licealna 9

65-417 Zielona Góra

tel. 68 328 2593, ~2592

miesiecznikUZ@uz.zgora.pl

